

ОШ „Јован Стерија Поповић“

Нови Београд

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

2.део

20. јун 2022.г

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА V РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљеви наставе и учења *српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА ЗА 5. РАЗРЕД:

ГРАМАТИКА : СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологику у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези са њима)

ПРАВОПИС: СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ: СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ: СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај, наративни и дескриптивни текст и уме да организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)

CJ.2.2.1. саставља

КЊИЖЕВНОСТ: CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (умена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани, неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог, монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: тему, мотив, фабулу, време и место радње, лик... CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломка, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.5.

Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
	Уџбеник	Уметност речи, читанка за пети разред основне школе, Нови Логос, 2021. Наташа Станковић Шошо, Бошко Сувајџић Дар речи, граматика за пети разред основне школе, нови Логос, 2021. Јелена Срдић Радна свеска уз уџбенички комплет српског језика и књижевности, Нови Логос, 2021. Наташа Станковић Шошо, Бошко Сувајџић, Јелена Срдић	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате, мапе ума		
Активности	Наставника	саопштава наставне садржаје организује и усмерава процес учења процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања преноси културне вредности преноси теоријска и практична знања формиран правилан поглед на свет развија карактер ученика и црте личности упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	усвајање знања понављање опажање откривање и увиђање законитости и процеса вежбање израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова посматрање изражавања својих мисли и закључака учешће у дискусији анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације примена усвојеног знања	
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика		

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>– разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих);</p>	<p>1. КЊИЖЕВНОСТ</p>	<p>ЛИРИКА Лектира</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна песма: <i>Вила зида град</i> 2. Народне лирске песме о раду(избор); народне лирске породичне песме (избор) 3. Бранко Радичевић: <i>Певам дању, певам ноћу</i> 4. Милица Стојадиновић Српкиња: <i>Певам песму</i> 5. Душан Васиљев: <i>Домовина/ Алекса Шантић: Мојаотаџбина</i> 6. Војислав Илић: <i>Зимско јутро</i> 7. Милован Данојлић: <i>Шљива / Десанка Максимовић: Сребрне плесачице</i> 8. Пеђа Трајковић: <i>Кад књиге буду у моди</i> <p>Књижевни термини и појмови Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска),</p>	<p>писмени задаци – према методичким упутствима за оцењивање писмених задатака (оцењују се: степен остварености теме, композиција рада, састав и организација реченице, писменост)</p> <p>контролни задаци – се оцењују према броју освојених поена</p> <p>вредновање степена усвојености знања врши се и – усменим путем кроз разговор, дебате, проблемске ситуације, и индивидуално излагање ученика монолошким путем, као и путем праћења активности ученика на часу и</p>

<p>драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у</p>		<p>новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: <i>Кирија</i> 2. Душан Радовић: <i>Капетан Џон Пиплфокс</i> 3. Љубиша Ђокић: <i>Биберче</i></p> <p>Књижевни термини и појмови Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма.</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) 1. Вук Ст. Караџић: <i>Моба и прело</i> (одломак из дела <i>Живот и обичаји народа српскога</i>) 2. Доситеј Обрадовић: <i>О љубави према науци</i> 3. М. Петровић Алас: <i>У царству гусара</i> (одломци) 4. Милутин Миланковић: <i>Успомене, доживљаји, сазнања</i> (одломак) 5. Избор из енциклопедија и часописа за децу</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА: 1. <i>Епске народне песме</i> (о Немањићима и Мрњавчевићима – преткосовски тематски круг) 2. <i>Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче</i> (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: <i>Хајдуци</i></p>	<p>истраживачког рада на тексту.</p> <p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену научног у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на</p>
---	--	---	---

<p>књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст</p>		<p>4. Данијел Дефо: <i>Робинсон Крузо</i> (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: <i>Доживљаји Хаклберија Финна / Краљевић и просјак / Доживљаји Тома Сојера</i> 6. Избор ауторских бајки Гроздана Олујић; Ивана Нешић: <i>Зеленбабини дарови</i> (одломци) 7. Игор Коларов: <i>Аги и Ема</i> 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...)</p> <p>Допунски избор лектире (бирати до 3 дела) 1. Јован Јовановић Змај: <i>Песмо моја</i> (из <i>Ђулића</i>) 2. Стеван Раичковић: <i>Велико двориште</i> (избор) / <i>Мале бајке</i> (избор) 3. Иван Цанкар: <i>Десетица</i> 4. Љубивоје Ршумовић: <i>Ујдурме и зврчке из античке Грчке</i> (избор) / Густав Шваб: <i>Приче из старине</i> 5. Џон Р. Р. Толкин: <i>Хобит</i> (одломци) 6. Никол Лезије: <i>Тајна жутог балона</i> 7. Корнелија Функе: <i>Господар лопова</i> (одломак) 8. Вида Огњеновић: <i>Путовање у путопис</i> (одломак) 9. Владислава Војновић: <i>Приче из главе</i> (избор, осим приче <i>Позориште</i>) 10. Дејан Алексић: <i>Музика тражи уши</i> (избор) / <i>Кога се тиче како живе приче</i> (избор) 11. Јован Стерија Поповић: <i>Лажа и паралажа</i> (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: <i>Сирано де Бержерак</i> (одломак о путу на Месец)</p>	<p>основу којих су оцењивани.</p>
--	--	--	-----------------------------------

		Дело завичајног аутора по избору.	
<p>– разликује променљиве речи од непроменљивих</p> <p>– разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају дефлексију</p> <p>– разликује основне функције и значења падежа</p> <p>– употребљава падежне облике у складу са нормом</p> <p>– употребљава глаголске облике у складу са нормом</p> <p>– разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)</p>	<p>2. ЈЕЗИК</p> <p>Грамматика (морфологија, синтакса)</p>	<p>Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози.</p> <p>Именице – значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске).</p> <p>Промена именица (дефлексија): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.</p> <p>Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место).</p> <p>Придеви – значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева.</p> <p>Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу.</p> <p>Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица <i>себе, се</i>.</p> <p>Бројеви – врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на <i>-ица</i>) и редни бројеви.</p> <p>Глаголи – глаголски вид (несвршени и</p>	<p>-контролни задаци – се оцењују према броју освојених поена</p> <p>вредновање степена усвојености знања врши се и – усменим путем кроз разговор, дебате, проблемске ситуације, и индивидуално излагање ученика монолошким путем, као и путем праћења активности ученика на часу и истраживачког рада на тексту.</p> <p>Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе</p>

<p>– доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање)</p>	<p>Правопис</p>	<p>свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица – предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (заместо, за време, за начин; за узрок и за меру и количину);апозиција.</p> <p>Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева.</p> <p>Заменица <i>Ви</i> из поштовања.</p> <p>Одрична речца <i>не</i> уз именице, придеве и глаголе; речца <i>нај</i> у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви.</p> <p>Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).</p>	<p>буде организована употребом ових метода.</p> <p>У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.</p>
--	------------------------	--	---

<p>– правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице</p> <p>– говори јасно поштујући књижевнојезичку норму</p> <p>– течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове</p>	<p>Ортоеџија</p>	<p>Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви).</p> <p>Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица.</p> <p>Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи).</p>	<p>контролни задаци – се оцењују према броју освојених поена</p> <p>вредновање степена усвојености знања врши се и – усменим путем кроз разговор, дебате, проблемске ситуације, и индивидуално излагање ученика монолошким путем, као и путем праћења активности ученика на часу и истраживачког рада на тексту.</p>
<p>– користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог</p> <p>– издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p> <p>– саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл)</p> <p>Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору.</p> <p>Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције.</p>	<p>писмени задаци – према методичким упутствима за оцењивање писмених задатака (оцењују се: степен остварености теме, композиција рада, састав и организација реченице, писменост)</p> <p>контролни задаци – се оцењују према броју освојених поена</p>

<p>– проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Осам домаћих писмених задатака. ● Четири школска писмена задатка. 	<p>вредновање степена усвојености знања врши се и – усменим путем кроз разговор, дебате, проблемске ситуације, и индивидуално излагање ученика монолошким путем, као и путем праћења активности ученика на часу и истраживачког рада на тексту. -Израда панона -Израда мапи ума -израда презентација</p>
---	--	--	---

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Књижевност, језик, језичка култура												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Енглески језик

Циљ: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Стандарди:

ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и споромговору.

ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације инепосредно окружење.

ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.

ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.

ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама(нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.

ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).

ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.

ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.

ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).

ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.

ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.

ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.

ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.

ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.

ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).

ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.

ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.

ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).

ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.

ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.

ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.

ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.

ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.

ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.

ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.

ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.

ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.

ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.

ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.

ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.

ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).

ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.

ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.

ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

ПСТ.3.1.1. Разуме дуге низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.

ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација упорукама, писмима и мејловима о блиским темама.

ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.

ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.

ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник и радна свеска остало	Discover English 2, Енглески језик за 5. разред основне школе, уџбеник, Jane Wildman, Izabella Hearn, Акрололо, 2021. Discover English 2, Енглески језик за 5. разред основне школе, радна свеска, Izabella Hearn Акрололо, 2021. Свеска, оловка, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	Вербално- текстуалне (монолог, дијалог, објашњавање, дискусија, дебата, читање, писање), аудитивна.		
Иновације	Учешће у пројектима у оквиру одељења и ван њега, израда паноа и презентација, коришћење материјала са интернета (тестови, квизови, игре).		
Активности	наставника	<ul style="list-style-type: none"> • планира • ораганизује • бира садржаје • усмерава • реализује • демонстрира • објашњава • даје упутства • омогућује примену научног • партнер у учењу • обезбеђује ресурсе 	

		<ul style="list-style-type: none"> • прати ефекте сопственог рада • прати ефекте рада ученика
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • учествује у вежбању • учествује у разговору • учествује у пројекту • ради самостално и интерактивно • упоређује • посматра • процењује • сарађује • креира
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
-разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; -поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; -постави и одговори на једноставнија питања личне природе; -у неколико везаних исказа	1. ЛИЧНИ ИДЕНТИТЕТ/ ПОРОДИЦА ОКРУЖЕЊЕ	<i>Hello. Hi. I'm Maria. What's your name? I'm / My name is... Tony is 11. How old are you? I live in (town, city, village). Where do you live? I live at number 46 Black Street. My best friend lives next door. What's your address? What's your phone number? Have you got/Do you have an email address? These are my parents. Their names are ... I can't play tennis, but I can do karate. Can you play the guitar? My birthday is on the 21st of May. When is your birthday? This is Miss May. She's my teacher. This is Mr Crisp. He's my tennis coach.</i>	- диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<p>саопшти информације о себи и другима; -разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; -упути једноставне молбе и захтеве; -затражи и пружи кратко обавештење; -захвали и извине се на једноставан начин; -саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује; -разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; -упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;</p>		<p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних радњи . <i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања. Личне заменице у функцији субјекта – <i>I, you ...</i> Присвојни придеви – <i>my, your...</i> Показне заменице – <i>this/these, that/those</i> Питања са <i>Who/What/Where/When/How(old)...</i> Основни бројеви (1-1000). Предлози за изражавање места – <i>in, at...</i> Предлози за изражавање времена –<i>in, on, at...</i> Употреба неодређеног члана са именицама у једнини. Изостављање члана испред назива спортова. Употреба одређеног члана уз називе музичких инструмената. (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа (<i>Mr, Miss, Mrs, Ms, Sir</i>); имена и надимци; начин писања адресе. <i>Can I help you? It's OK, I can do it. May I ask a question? Sure. What do you want? Do you want an orange? Yes, please. No, thank you. Can you pass me an orange, please? Of course, here you are. Thank you very much / so much. I want an apple. Can I have this one? Anything else?</i> <i>Can I borrow your pen? Sorry, you can't. I want to go home. Can we buy lemonade there? No, we can't. Oh no. I'm sorry. When does the movie start? It starts at 8.</i> Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may</i>. (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације. <i>Who's the boy with short fair hair and a black jacket? What's Maria wearing? She's wearing a</i></p>	
---	--	--	--

		<p><i>nice white T-shirt and dark blue jeans. My brother is clever, but lazy. My best friend is kind and fiendly. There is / isn't a cinema / hospital in my town. There are two big bookshops in my town. What's this / that over there? It's a sports centre. How far is it? Zebras are white wild animals with black and white stripes. A cheetah is a fast, dangerous animal. How deep is the Adriatic Sea/the Pacific Ocean? How long is the Danube/the Thames River? Layla is prettier than Susan. Who's the best student in your class? This car is more expensive than that one. London is larger than Belgrade. About eight million people live there. Belgrade is much smaller, but...</i></p> <p><i>The Present Simple Tense u The Present Continuous Tense</i> за изражавање радњи и стања у садашњости</p> <p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа</p> <p>Питања са <i>Who/What/Where/When/Which/How (old, far, deep, long...)</i></p> <p>Егзистенцијално <i>There is / are...</i></p> <p>Употреба одређеног члана са именицама које означавају лица и предмете који су познати саговорнику, као и уз имена река, мора и океана. Употреба/изостављање одређеног члана уз имена градова и држава. Поређење придева (правилно и неправилно поређење).</p> <p>(Интер)културни садржаји: географске карактеристике Велике Британије; биљни и животињски свет.</p>	
--	--	---	--

<p>-разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности;</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;</p> <p>-опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа;</p>	<p>2. СЛОБОДНО ВРЕМЕ- ЗАБАВА, РАЗОНОДА, ХОБИЈИ</p>	<p><i>I live in a flat on the first floor. What do you usually do on Sundays? Do you live in a house or in a flat? My sister doesn't go to school. What time do you go to bed / does she get up? He never tidies his room. I can clean my dad's car. When do Americans celebrate Halloween? When does winter start? Where do penguins live? What are you doing at the moment? I'm feeding my cat. We're going on a school trip today. They're having dinner now. I normally go to school by bus, but today I'm going on foot. I'm doing my homework. I always do it after dinner. I can speak three languages, but now I'm speaking English. I am good at maths.</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање уобичајених и сталних радњи</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи</p> <p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности</p> <p>Прилози за учесталост – <i>usually, often...</i></p> <p>Предлози за изражавање правца кретања – <i>to, from...</i></p> <p>Предлози за описивање начина кретања – <i>by (car), on (foot)...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.</p>	<p>- диктат</p> <p>- усмено одговарање</p> <p>- активност на часу</p> <p>- презентација</p>
<p>- разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега;</p> <p>-пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставија језичка средства;</p>	<p>3. ЗДРАВЉЕ, ХИГИЈЕНА, ПРЕВЕНТИВА БОЛЕСТИ, ЛЕЧЕЊЕ/ ИСХРАНА И ГАСТРОНОМСКЕ НАВИКЕ</p>	<p><i>How many people are there in the park? There are two men/women and three children in the park. How much milk does he need? Is there any butter in the fridge? No, there isn't any butter, but there's some margarine. I haven't got any food for you. I've got some lemonade / strawberries. There isn't much fruit in the bowl. There aren't</i></p>	<p>-писмени задатак</p> <p>-усмено одговарање</p> <p>-активност на часу</p> <p>-презентација</p>

<p>-на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта;</p> <p>-састави списак за куповину– намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.)</p> <p>-изрази количину у мерама– 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.</p> <p>-разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње;</p> <p>-да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи / прави, напише рецепт и сл.);</p>		<p><i>many biscuits left in the cupboard. There are a lot of spoons and forks and some / six knives on the table. I need a hundred grams of sugar (100 g) / a bottle of (fizzy) water/2 kilos of potatoes. Can I have a sandwich and a glass of juice please? That's £7.80. Shopping list: a packet of butter, two loaves of bread, three pots of yoghurt, a bunch of bananas...</i></p> <p>Основни бројеви до 1000. Правилна множина именица.</p> <p>Множина именица које се завршавају на -у, -f/fe: <i>strawberries, shelves, knives...</i></p> <p>Множина именица које се завршавају на –о: <i>kilos, potatoes...</i></p> <p>Синкретизам једнине и множине: <i>sheep, fish...</i></p> <p>Најчешћи облици неправилне множине (<i>men, women, children, people, feet, teeth, mice</i>)</p> <p>Бројиве и небројиве именице – <i>pounds, money...</i></p> <p>Детерминатори – <i>some, any, no.</i></p> <p>Квантификатори – <i>much, many, a lot of.</i></p> <p>Питања са <i>How much / many.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; локална мерна јединица за тежину (фунта); валута, намирнице и производи специфични за циљну културу.</p> <p><i>Drag (the word) and drop it in the correct place. Throw the dice. Move your token... Press the button and wait. Insert the coin in the slot. Peel the onions and chop them. Put the saucepan on the stove.</i></p> <p>Императив</p> <p>Личне заменице у функцији објекта – <i>me, her, him...</i></p>	
---	--	---	--

		(Интер)културни садржаји: традиционалне / омиљене врсте јела.	
<p>-разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости;</p> <p>-размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости;</p> <p>-опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости;</p> <p>-опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;</p>	<p>4. УМЕТНОСТ (КЊИЖЕВНОСТ ЗА МЛАДЕ)/ ИСТОРИЈА, ВРЕМЕНСКО ИСКУТВО И ДОЖИВЉАЈ ВРЕМЕНА</p>	<p><i>Where were you at eight o'clock last Saturday? I was at home. What was on TV last night? What time was it on? I watched / didn't watch TV last night. I played volleyball on Monday. What did you do? We went to Paris in July. We travelled by plane. Where did you spend your summer holiday? How did you travel? I lost my passport yesterday. Did you have a good time on holiday? Yes, we did. / No, we didn't. I could swim when I was five. I couldn't ski last year.</i></p> <p><i>The Past Simple Tense</i> правилних и најчешћих неправилних глагола</p> <p>Модални глагол <i>could</i> за изражавање способности у прошлости</p> <p>(Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости (историјска личност, писац,</p>	<p>- усмено одговарање</p> <p>- активност на часу</p> <p>- презентација</p>
<p>-разуме једноставнија питања и одговори на њих;</p> <p>-разуме обавештења о простору и величинама;</p> <p>-опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;</p> <p>-разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;</p> <p>-опише дневни / недељни распоред активности;</p>	<p>5. СТАНОВАЊЕ-ФОРМЕ, НАВИКЕ/ ПУТОВАЊА</p>	<p><i>Which room is it in? Where's the library? It's on the left / right. Is the sofa by the door? What's next to/ near the table? Where are the (books)? They're on the top / bottom shelf. It's in front of/ behind the wardrobe. Where do you do your homework? Where is she? She's at the supermarket / in / at the park... The bakery is between the school and the supermarket. How wide / long / deep is the river? It's 45 metres wide / 2 kilometres long. An elephant is bigger than a hippo. The Blue whale is the biggest animal in the world. What is the largest room in your house / flat? The room above / below. My town is in the north-east of Serbia.</i></p> <p>Предлози за изражавање положаја и просторних односа – <i>in front of,</i></p>	<p>- диктат</p> <p>- усмено одговарање</p> <p>- активност на часу</p> <p>- презентација</p>

<p>-описе метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима; -разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; -изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;</p>		<p><i>behind, between, opposite...</i> Питања са <i>What/Where/Which/How (far, deep, long...)</i> Поређење придева (правилно и неправилно поређење). Употреба одређеног члана са суперлативом придева. (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; локалне мерне јединице (инч, стопа...); природа. <i>What time is it? It's five o'clock. It is half past six. It's (a) quarter to/ past seven. It's ten past/to eleven. When do your lessons start? At (a) quarter to nine. When do you have your dance classes? On Monday and Wednesday. I was born in January/on the first of January/ January the first.. ...on Christmas/Easter Day... Columbus discovered America in 1492 / in the 15th century. What is the weather like? It's cold/ sunny... The wind is blowing. What was the weather like yesterday? It was foggy / cloudy/windy... It didn't rain, it snowed. It is usually warm in spring/hot in summer/freezing in winter. It's wetter in the west than in the east. It is much drier in Australia than in Serbia.</i> <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред вожње, ТВ/ биоскопски програм и сл.) и уобичаје- них радњи. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи <i>The Past Simple Tense</i> Предлози за изражавање времена – <i>in, on, at, to, past, after...</i> Питања са <i>When, What (time/day)...</i></p>	
--	--	--	--

		<p>Редни бројеви до 100. (Интер)културни садржаји: климатски услови у Великој Британији; разлика у часовној зони (Београд – Лондон). <i>I'm hot / cold / hungry / thirsty... Take off / Put on your coat. Why don't you take a sandwich / a glass of water? Do you want some juice/biscuits too? Yes, please. Would you like some fruit? I'm tired. What shall we do? Why don't we stop and take some rest? How about going home? I'm happy to see you. I'm glad / sorry to hear that. Oh dear! It's a pity!</i> <i>The Present Simple Tense (be, want)</i> Императив <i>Why don't we /you + инфинитивна основа глагола</i> <i>How about + глаголска именица</i> <i>Would like + именица/инфинитив глагола</i> (Интер)културни садржаји: мимика и гестикација; употреба емотикона.</p>	
<p>-разуме жеље планове и намере и реагује на њих; -размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; -саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава; – разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;</p>	<p>6. ГЕОГРАФСКЕ ОСОБЕНОСТИ</p>	<p><i>I would like/want to be a doctor when I grow up. He would like a new mobile phone/to go out with his friends. I'm going to do my homework in the afternoon. What are you going to do this afternoon? My parents are going to visit their friends this evening, so I'm going to play all my favourite computer games. Oh! Are you?</i></p> <p><i>The Present Simple Tense (want)</i> <i>Would like + именица/инфинитив глагола.</i> <i>Going to</i> за изражавање будућних планова. Употреба неодређеног члана уз називе занимања. (Интер)културни садржаји: свакодневни живот и разонода; породични односи.</p>	<p>- диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација</p>

		<p><i>What do you think of/ about...? How do you like it? Please tell me about... Do you agree with (me)? I think / feel it's OK/Okay. You're right / wrong! That's true. Exactly. That's not true. I'm not sure. I like / don't like it because it's boring.</i></p> <p>The Present Simple Tense (think, like, agree...)</p> <p>Питања са <i>What, Why, How ...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p>	
<p>-разуме једноставније предлоге и одговори на њих;</p> <p>-упути једноставан предлог;</p> <p>-пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;</p> <p>-разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;</p> <p>-пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто;</p> <p>-разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе;</p> <p>-размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе;</p>	<p>7. НАУКА И ИСТРАЖИВАЊА/ ПРОФЕСИОНАЛНИ ЖИВОТ</p>	<p><i>I think we can go out this afternoon. Why not? Let's do it. Sorry. I can't. I must do my homework. Sorry, I think that's boring. Let's do something else. How about going to the cinema? Great. What time? See you then. Let's make pancakes. That's a good idea. What shall we do? Let's play Monopoly. Why don't we meet at the sports centre? What time? Half past two. Fine. I'll see you at the sports centre at half past two.</i></p> <p><i>Would you like to come to my birthday party on Sunday? I'm sorry, but I can't make it. I'd love to, thanks.</i></p> <p>Императив</p> <p><i>How about</i> + глаголска именица</p> <p><i>Why don't we</i> + инфинитивна основа глагола</p> <p><i>Would you like</i> + инфинитив глагола</p> <p>Модални глаголи за изражавање предлога – <i>can/could/shall</i></p> <p>Глагол <i>will</i> за изражавање одлука</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно позивање и прихватање/ одбијање позива. Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/friends' / children's books</i></p> <p>Присвојни придеви <i>my, your...</i></p>	<p>-писмени задатак</p> <p>-усмено одговарање</p> <p>-активност на часу</p> <p>-презентација</p>

<p>-представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;</p>		<p>Присвојне заменице <i>mine, yours...</i> <i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања Питања са <i>Whose</i> (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини. <i>Remember to bring your membership card. You can't sit here, the seat isn't free. Can you use your phone in class? No, we can't. You mustn't use your phone in class. You must write in ink. Do you have to wear uniforms at school? They have to/don't have to wear uniforms at school. I must study today. I have to feed our dog every morning. I must/ have to go now.</i> Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе – <i>can/can't, must/mustn't</i> <i>(Not) Have to</i> за изражавање обавезе и одсуства обавезе (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола.</p>	
<p>-разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; -опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;</p>	<p>8. УМЕТНОСТ</p>	<p><i>I'm interested in (swimming). What (sports) are you interested in? My hobby is (collecting bagdes). What's your hobby? I love swimming because I'm good at it. I don't like skiing. I'm bad at it. What do you like doing?</i> <i>Peter dosen't like football. Sally is crazy about dancing. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport? What are your hobbies and interests? Fifteen out of thirty people like tennis – eight boys and seven girls.</i> Придевско-предлошке фразе – <i>interested in, good/bad at, crazy about...</i> Глаголи <i>like/love/hate</i> + глаголска именица Питања са <i>What, Who, Why ...</i></p>	<p>- усмено одговарање - активност на часу - презентација</p>

		(Интер)културни садржаји: интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).	
-разуме честитку и одговори на њу; -упути пригодну честитку; -разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја;	9. МЛАДИ- ДЕЦА И ОМЛАДИНА/ ЕМОЦИЈЕ, МЕЂУЉУДСКИ ОДНОСИ	<i>Children in Britain usually have their birthday parties at home. Everybody sings Happy Birthday! In Britain, people open their presents on Christmas Day. On Easter Sunday children often hunt for eggs. Happy Valentine's Day! Same to you! Roses are red, violets are blue, my heart is full of love for you. In my country we celebrate a lot of different festivals, but my favourite is... Good luck! Congratulations! Well done! Lucky you! I'm so happy for you! I'm sorry to hear that/about that! It's a pity!</i> <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање уобичајених радњи. Изостављање члана испред назива празника. Изостављање члана испред именица употребљених у општем смислу. (Интер)културни садржаји: значајни празници и догађаји и начин обележавања / прославе; честитање.	- усмено одговарање - активност на часу - презентација

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу

7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1. Лични идентитет/ породица, окружење												1,3,4,5,10
2. Млади- деца и омладина, школа, школски живот/ слободно време- забава, разонода, хобији												1,3,4,5,10,11
3. Здравље, хигијена, превентива болести, лечење/ Исхрана и гастрономске навике												1,3,4,5,6,10
4. Емоције, љубав/ Међуљудски односи												1,3,4,5,9,10
5. Становање- форме, навике/ Путовања												1,3,4,5,10
6. Географске особености												1,2,3,4,5,10

Назив предмета: Ликовна култура

Циљ: наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Стандарди: • разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.1. • изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.2. • описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.1.3. и ЛК.1.2.3. • описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и

периода ЛК.1.3.1. • зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.2. • познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.3. • зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.1.3.4. Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ – 2. нивоу
 Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ – 2. нивоу: • познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.1. • образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.1.2. и ЛК.2.2.2. • одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.1. • лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст ЛК.2.3.1. Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на НАПРЕДНОМ – 3. нивоу: • познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.1. • одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1. • изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.2. • користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.3. • уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.4. • анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.1 • описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.2. • користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.3. • разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота ЛК 3.3.4

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник остало	Уџбеник Ликовна култура за 5 разред основне школе клетт Блок број 5 , графитна оловка, дрвене бојице, воштане боје ,темпере пастеле рачунар, пројектор, презентације, постери.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, , дискусија, посматрања, илустративна, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални радови ученика, израда паноа и групни радови		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> ● саопштава наставне садржаје ● организује и усмерава процес учења ● процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања ● преноси културне вредности 	

		<ul style="list-style-type: none"> ● преноси теоријска и практична знања ● формира правилан поглед на свет ● развија карактер ученика и црте личности ● упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> ● усвајање знања ● понављање ● опажање ● вежбање ● посматрање ● изражавање својих мисли и закључака ● примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
описе ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају	РИТАМ	Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине; Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор; Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...);	естетска анализа радова израда паноя

<p>различите врсте ритма; - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; - користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; - разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; - направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; - искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;</p>		<p>Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала; Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма - понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања; Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу; Уметничко наслеђе - значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.</p>	
---	--	---	--

<p>- пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима;</p> <p>- гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад;</p> <p>- наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;</p> <p>- обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком;</p> <p>- преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност;</p> <p>- комбинује</p>	<p>ОБЛИК</p>	<p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици; Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика.</p> <p>Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика; Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина); Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни - линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика;</p> <p>Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту;</p> <p>Уметничко наслеђе - наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.</p> <p>Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом; Обликовање (дизајн) употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу;</p>	<p>-</p> <p>-Израда паноа естетска процена радова</p>
---	--------------	--	---

<p>ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; - објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; - разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; - искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;</p>			
<p>- пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; - изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и</p>	<p>ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p>	<p>Различите врсте комуникације од праисторије до данас; Невербална комуникација - читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; Читање визуелних информација (декодирање). Визуелно изражавање; Уметничко наслеђе - значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.</p>	<p>Естетска анализа радова израда панона</p>

визуелном комуникацијом; - тумачи једноставне визуелне информације; - објасни зашто је наслеђе културе важно			
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за 5 разред

Међупредметне компетенције су: 1. Естетичка компетенција

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
ЛИНИЈА												Естетичка компетенција
ОБЛИК												Естетичка компетенција
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ												Естетичка компетенција

Назив предмета: Музичка култура

Циљ: Циљ наставе и учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Музичка култура за пети разред ОШ - Александра Паладин , Драгана Михајловић Бокан , Логос, 2021.година	
	остало	Клавира, табла, ЦД плејер, телевизор, ДВД уређај, пројектор, компјутер	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних практичних радова • посматрање	

	<ul style="list-style-type: none"> • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>- наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу;</p> <p>- објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања;</p> <p>- искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека;</p> <p>- реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма;</p> <p>- идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);</p>	1. ЧОВЕК И МУЗИКА	<p><u>Човек у праисторији</u> Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине.</p> <p><u>Човек Антике</u> Божанска природа музике: - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава.</p> <p>Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама; Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија,</p>	<p>-Усмена провера</p> <p>-Писмена провера(15-минутни тест,)</p> <p>-Израда панона</p> <p>-израда презентација</p>

		Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим; Појава првих нотација, пентатоника;	
<p>- класификује инструменте по начину настанка звука;</p> <p>- опише основне карактеристике ударалјки;</p> <p>- препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи;</p> <p>- користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);</p>	<p>2. МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Најстарији инструменти: тело, ударалјке, дувачки, жичани;</p> <p>Ударалјке - настанак, првобитни облик и развој;</p> <p>Ритмичке ударалјке као најједноставнија група инструмената; Мелодијске ударалјке;</p> <p>Елементи музичке изражајности - темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената;</p>	<p>-Усмена провера</p> <p>-Писмена провера(15-минутни тест,)</p> <p>-Израда панона</p> <p>-израда презентација</p>
<p>- изражава се покретима за време слушања музике;</p> <p>- вербализује свој доживљај музике;</p> <p>- идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања;</p> <p>- анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте;</p> <p>- илуструје примере коришћења плесова и</p>	<p>3. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Слушање вокалних, вокално- инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора;</p> <p>Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа;</p> <p>Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича;</p>	<p>- Усмена провера</p> <p>- Писмена провера (15-минутни тест)</p> <p>- Израда панона</p> <p>- Израда презентација</p>

<p>музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...);</p> <ul style="list-style-type: none"> - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона; - користи могућности ИКТ-а за слушање музике; 			
<ul style="list-style-type: none"> - пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - искаже своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; 	<p>4. ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (ПЕВАЊЕ)</p>	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом;</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест) -Израда панона -израда презентација

<p>- користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);</p>			
<p>- пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - искаже своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);</p>	<p>5. ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (СВИРАЊЕ)</p>	<p>Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечијих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест) -Израда панона -израда презентација</p>

<p>- користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво.</p>	<p>6.МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука; Креирање покрета уз музику коју ученици изводе; Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива; Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима; Израда једноставних музичких инструмената; Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест) -Израда панона -израда презентација</p>
--	--	--	---

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Човек и музика											1,2,3,4,5,6,7,9,10,11
Певањем и свирањем упознајемо музику											1,2,3,5,6,7,9,10,11
Човек праисторије и антике											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Музички инструменти											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Слушање упознајемо нова дела и композиторе											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Историја

Циљ: Циљ изучавања наставног предмета Историја је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе раумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно – последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности које су одредиле развој људског друштва, и да познају националну историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава. Остали циљеви јесу:

- разумевање појма прошлости;
- упознавање начина и значаја проучавања прошлости;
- разумевање основних одлика праисторије и старог века;
- примењивање временских одредница (деценија, век, миленијум);
- оспособљавање за коришћење историјске карте;
- стицање знања о личностима које су обележиле епоху старог века;
- упознавање основних одлика античке културе.

Стандарди:

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

- ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода
  - ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју
  - ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости
  - ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости
  - ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације
  - ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје
  - ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје
  - ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје
  - ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости
  - ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч
  - ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама
  - ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике
  - ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда
  - ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле
  - ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана
  - ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче
  - ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима
- Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.
- ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом
  - ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје
  - ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
  - ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости
  - ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји
  - ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
  - ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора
  - ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
  - ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора
  - ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену
  - ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Историја 5, уџбеник из историје за пети разред основне школе, Душко Лопандић, Ивана Петровић, Нови Логос 2018.	
	остало	Свеска, графитна оловка, историјске карте, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, презентација, дебате		

Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • израда и презентовање самосталних и практичних радова • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; - именује периоде прошлости 	1. УВОД У ИСТОРИЈУ	<p>Основни садржаји</p> <p>Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва.</p> <p>Хронологија - рачунање времена.</p> <p>Подела прошлости и периодизација историје.</p> <p>Историјски извори - дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Сродне науке и помоћне историјске науке.</p> <p>Историја око нас.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација

<p>и историјске периоде и наведе граничне догађаје; - разврста историјске изворе према њиховој основној подели; - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);</p>		<p>Историјско наслеђе - тековине.</p>	
<p>- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба;</p>	<p>2.ПРАИСТОРИЈА</p>	<p>Основни садржаји Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба).</p> <p>Проширени садржаји Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча.).</p>	<p>- Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација</p>
<p>- лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; - одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; - наведе најважније одлике</p>	<p>3.СТАРИ ИСТОК</p>	<p>Основни садржаји Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија - царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог истока–религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура,</p>	<p>- Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација</p>

<p>државног уређења цивилизација Старог истока; - идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; - разликује врсте писама цивилизација Старог истока; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; - изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; - прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; - визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;</p>		<p>кален-дар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).</p> <p>Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије. Основне одлике јудаизма. Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).</p>	
<p>- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; - лоцира на историјској карти</p>	<p>4.АНТИЧКА ГРЧКА</p>	<p>Основни садржаји Појам античке Грчке – географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски</p>	<p>- Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона</p>

<p>најважније цивилизације и државе античке Грчке; - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; - идентификује узроке и последице грчко- персијских ратова и Пелопонеског рата; - истражи основна обележја и значај религије старих Грка; - разликује легенде и митове од историјских чињеница; - наведе значај и последице освајања Александра Великог; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; - израчуна временску удаљеност између појединих догађаја;</p>		<p>епови. Колонизација и основне одлике привреде. Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење). Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат – узроци и последице. Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура. Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре). Александар Велики. Успон Македоније Освајања Александра Македонског</p> <p>Проширени садржаји Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности). Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Александар Велики, Аристотел, Архимед... Грчка митологија, Пантеон. Седам светских чуда античког доба. Хеленистичко доба Хеленистичка култура</p>	<p>- Израда презентација</p>
--	--	--	------------------------------

<p>- користи основне историјске појмове;</p>			
<p>- лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; - наведе основне разлике између античке римске републике и царства; - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; - лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући</p>	<p>5.АНТИЧКИ РИМ</p>	<p>Основни садржаји Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства – принципат и доминат. Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хришћанство – појава и ширење. Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства). Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије).</p> <p>Проширени садржаји Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије. Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).</p> <p>Римски пантеон. Гладијаторске борбе.</p>	<p>- Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација</p>

миленијум, век или деценију.			
------------------------------	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву

3. Комуникација

4. Естетичка компетенција

5. Одговоран однос према околини

6. Одговоран однос према здрављу

7. Рад с подацима и информацијама

8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу

9. Сарадња

10. Дигитална компетенција

11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1. УВОД У ИСТОРИЈУ												1,3,7
2. ПРАИСТОРИЈА												1,2,3,7,9,10,11
3. СТАРИ ИСТОК												1,2,3,7,9,10,11
4. АНТИЧКА ГРЧКА												1,2,3,7,9,10,11
5. АНТИЧКИ РИМ												1,2,3,7,9,10,11

Назив предмета: Географија

Циљ: Циљ наставе и учења географије је да ученик изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њима развије одговоран однос према себи, природи и будућности планете Земље.

Стандарди:

ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања

ГЕ.1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)

ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте

ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред

ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања

ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике

ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред

ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране

ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе

ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике

ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти

ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти

ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом

ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и схемом

ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања

ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)

ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва

ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)

ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије

ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије

ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте

ГЕ.3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања

ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и

наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање

ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља

ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности

ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије

ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Географија за 5.разред основне школе, Марко Јоксимовић, Нови Логос	
	остало	Свеска, географски атлас, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења 	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање 	

	<ul style="list-style-type: none"> • посматрање • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>– повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком;</p> <p>– повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно- техничким прогресом;</p> <p>– на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека;</p> <p>– разликује одговорно од неодговорног понашања</p>	<p>ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА</p>	<p>Ширење географских хоризоната и велика географска открића.</p> <p>Одговорност човека према планети Земљи.</p>	<p>Посматрање и праћење, усмена провера, контролна вежба, активност на часу, презентације и различите технике формативног оцењивања.</p>

<p>човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи</p>			
<p>- разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; - објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај земље у њему; - разликује небеска тела наводи њихове карактеристике; - одреди положај Месеца у односу на Земљу и именуј месечеве мене</p>	<p>ВАСИОНА</p>	<p>Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвежђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори.</p>	

<p>– помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику;</p> <p>– помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана;</p> <p>– примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач;</p> <p>– разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице;</p> <p>– повеже смер ротације са сменом дана и ноћи;</p> <p>– разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице;</p> <p>– повеже смер ротације са сменом дана и ноћи;</p> <p>– одређује стране света на основу привидног кретања Сунца;</p> <p>– повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље;</p> <p>– повеже револуцију Земље са сменом</p>	<p>ПЛАНЕТА ЗЕМЉА (Облик Земље и структура њене површине; Земљина кретања; Унутрашња грађа и рељеф Земље; Ваздушни омотач Земље; Воде на Земљи; Биљни и животињски свет на земљи)</p>	<p>Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови.</p> <p>Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време.</p> <p>Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.</p> <p>Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континената.</p> <p>Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса.</p> <p>Стене: магматске, седиментне, метаморфне.</p> <p>Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине, низије, надморска и релативна висина.</p> <p>Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање стена) и ветра.</p> <p>Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).</p> <p>Атмосфера (састав, структура и значај).</p> <p>Време и клима: климатски елементи и појаве</p>	
---	--	--	--

<p>годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена; – описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље) – наводи спољашње силе Земље (вода и ветар); – помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; – наведе спољашње силе Земље; 		<p>(температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар).</p> <p>Климатски чиниоци, основни типови климе.</p> <p>Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу).</p> <p>Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје).</p> <p>Воде на копну: подземне воде и извори, реке, језера и ледници.</p> <p>Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења.</p> <p>Распростирање биљног и животињског света на Земљи.</p> <p>Угроженост и заштита живог света.</p>	
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – разликује ерозивне и акумулативне процесе; – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови); – опише структуру атмосфере; – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); – разликује појам времена од појма климе; – користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; – графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; – наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја); – помоћу карте прави разлику између речне			
--	--	--	--

<p>мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор,ушће, различити падови на речном току); – уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор,ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; – помоћу карте наводе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; – опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; – наведе примере за заштиту живог света на Земљи.</p>			
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
ВАСИОНА												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

Назив предмета: Математика

Циљ: Циљ учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Стандарди:

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица уме да:

- 1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, рационалне)
- 1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно
- 1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно
- 1.1.4. изврши једну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем) ; рачуна, на пример $1/5$ од n , где је n дати природан број
- 1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна кад је један број дељив другим
- 2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима
- 2.1.3. примени основна правила дељивости са 2,3,5,9 и декадним јединицама
- 2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама
- 3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза
- 3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама

ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

- 1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)
- 2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове, рачуна са њима ако су изражени у целим степенима
- 2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије
- 3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали

АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица је рачунске процедуре довео/ла до солидног степена увежбаности; уме да:

- 2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима

МЕРЕЊЕ

У области МЕРЕЊЕ ученик/ученица уме да:

- 1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова
- 1.4.2. претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање
- 1.4.3. користи различите апоене новца
- 1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокругљује величине исказане датом мером
- 2.4.1. пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу
- 2.4.3. дату величину искаже приближном вредношћу
- 3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима
- 3.4.2. процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1 cm, 1 g)

Годишњи фонд часова	144	Недељни фонд часова	4
	Уџбеник остало	Математика, уџбеник за пети разред основне школе; Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић, КЛЕТТ Математика, збирка задатака за пети разред основне школе; Бранислав Поповић, Марија Станић, Ненад Вуловић, Сања Милојевић, КЛЕТТ Свеска, графитна оловка, прибор за геометрију, дрвене бојице, наставна средства за математику из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	

	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, ПП служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>– израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)</p> <p>– реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу</p>	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу $\mathbb{N}_0$.</p> <p>Дељење са остатком у скупу $\mathbb{N}_0$ (једнакост $a = bq + r, 0 \leq r < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја.</p>	<p>– Усмена провера знања</p> <p>– Писмена провера:</p> <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак <p>– Израда домаћих задатака</p> <p>– Израда паноа</p> <p>– Израда мапа ума</p> <p>– Израда презентација</p> <p>– Израда пројектног</p>

<p>природних бројева)</p> <p>– примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама</p> <p>– разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце</p> <p>– одреди и примени НЗС и НЗД</p> <p>– изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке</p> <p>– правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу</p>		<p>Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама.</p> <p>Дељивост са 4 и 25.</p> <p>Дељивост са 3 и 9.</p> <p>Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика.</p> <p>Други део</p> <p>Прости и сложени бројеви.</p> <p>Ератостеново сито.</p> <p>Растављање природних бројева на просте чиниоце.</p> <p>Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД.</p> <p>2. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.</p>	<p>задатка</p>
<p>– анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом</p> <p>– опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на</p>	<p>ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ</p>	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда.</p> <p>Однос правих у равни; паралелност.</p> <p>Мерење дужине и једнакост дужи.</p> <p>Кружница и круг. Кружница и права.</p>	<p>– Усмена провера знања</p> <p>– Писмена провера:</p> <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак <p>– Израда домаћих задатака</p> <p>– Израда панона</p> <p>– Израда мапа ума</p>

<p>круг</p> <p>– нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор</p> <p>– упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски</p> <p>– преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом</p> <p>– правилно користи геометријски прибор</p>		<p>Преношење и надовезивање дужи.</p> <p>Централна симетрија.</p> <p>Вектор и транслација.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Израда презентација – Израда пројектног задатка
<p>– идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе</p> <p>– нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор</p> <p>– измери дати угао и нацрта угао задате мере</p> <p>– упореди, сабере и одузме</p>	<p>УГАО</p>	<p>Угао, централни угао; једнакост углова.</p> <p>Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.</p> <p>Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови.</p> <p>Углови на трансверзали.</p> <p>Транслација и углови.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка

<p>углове рачунски и конструктивно</p> <p>– реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p>			
<p>– прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други</p> <p>– одреди месну вредност цифре у запису децималног броја</p> <p>– заокругли број и процени грешку заокруљивања;</p> <p>– израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину</p> <p>– реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину</p> <p>– одреди проценат дате</p>	<p style="text-align: center;">РАЗЛОМЦИ</p>	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика a/b ($a, b \in \mathbb{N}$).</p> <p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима.</p> <p>Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака.</p> <p>Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b ($b \neq 0$). Упоредивање бројева у децималном запису.</p> <p>Заокруљивање бројева.</p> <p>Други део</p> <p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази.</p> <p>Једначине и неједначине у скупу разломака.</p> <p>Трећи део</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда панона – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка

<p>величине</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама – примени аритметичку средину датих бројева – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер 		<p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор – конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства – конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави 	<p>ОСНА СИМЕТРИЈА</p>	<p>Осна симетрија у равни и њене особине.</p> <p>Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале.</p> <p>Симетрала угла.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест -15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
УГАО											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
РАЗЛОМЦИ											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ОСНА СИМЕТРИЈА											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Биологија

Циљ: Општи циљ наставе биологије јесте да ученици изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развију одговоран однос према себи и природи и разумеју значај биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем. Да упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање природних појава у свакодневном животу, да се оспособе за активно стицање знања кроз истраживање.

Остали циљеви јесу:

- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања
- разумевање појава, процеса и односа у природи
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- развијање способности за примену знања из биологије.

Стандарди: Ученик/ученица

- БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића на одабраном моделу
- БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама
- БИ.2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукариотских група (биљке, гљиве, животиње)..
- БИ. 3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређене групе организама.
- БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије и процесе који се у њој одвијају.
- БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона
- БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организамма као и сличности и разлике у обављању животних процеса.
- БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.
- БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.
- БИ.1.3.2. Разликује полно и бесполно размножавање и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.
- БИ 1.3.3. Описује животне циклусе код организама ..
- БИ. 2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији.
- БИ. 2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајума спољашње средине.
- БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.
- БИ.1.4.4. Препознаје утицај људског деловања на животну средину основне мере заштите животне средине и разуме

	значај тих мера са аспекта одрживог развоја.
БИ.2.4.4.	Успоставља везу између узрока и последица дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.
БИ. 3.4.4.	Анализира конфликт између потреба развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета
БИ.1.5.1.	Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге.
БИ.1.5.2.	Познаје биолошки смисао адолесценције
БИ. 1.5.3.	Уме да препозна елементе здравог начина живота и процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања
БИ.2.5.3.	Уме да општа знања о променама у пубертету повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем.
БИ. 3.5.4.	Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.
БИ.1.6.1.	Препознаје елементе научног метода у свакодневном животу и према упутству реализује једноставне огледе.
БИ.1.6.2.	Очитава резултате истраживања приказаних на различите начине.
БИ.1.6.3.	Поштује безбедносна правила при лабораторијском и теренском раду.
БИ. 2.6.1.	Уме да евидентира и систематизује податке истраживања и процени њихов значај за извођење закључка.
БИ. 2.6.2.	Уме симболички да представи резултате истраживања.
БИ. 2.6.3.	Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.
БИ. 3.6.1.	Користи различите методе и технике за прикупљање података.
БИ. 3.6.2.	Користи више извора информација током истраживачког рада.
БИ. 3.6.3.	Уме самостално да осмисли једноставан експеримент и резултате прикаже на различите нач

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Биологија уџбеник за пети разред основне школе, Дејан Бошковић, БИГЗ школство д.о.о. 2018.	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства за биологију из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, презентација, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења 	

		<ul style="list-style-type: none"> • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Разликује начине проучавања живих бића - Разуме порекло речи биологија - Схвати да је биологија наука која проучава жива бића - Категоризује биолошке 	1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	<ul style="list-style-type: none"> - Жива бића, нежива природа и биологија - Особине живих бића - Једноћелијски и вишећелијски организми - Груписање живих бића - Исхрана - Дисање - Излучивање 	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) - Рад на експеримента-

<p>дисциплине према предмету проучавања</p> <ul style="list-style-type: none"> - Повезује биологију са другим природним наукама - Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада - Приказује и аргументује резултате свога истраживања - Групише жива бића према њиховим заједничким особинама - Разликује жива бића и неживу природу - Схвата да су жива бића грађена од ћелија и да је она основна функционална јединица сваког организма - Разликује бактеријске, биљне и животињске ћелије - Одабира макро – морфолошке видљиве особине важне за класификовање живих бића - Класификује жива бића на једноћелијске и вишећелијске - Уочава разноврсност живих бића - Схвата вирусе као атипичне организме на граници између живог и неживог - Групише жива бића по 		<ul style="list-style-type: none"> - Надражљивост - Покретљивост - Размножавање - Раст и развиће <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жива бића у мојој околини 2. Посматрање ћелија под лупом и микроскопом 3. Посматрање листова биљке 4. Уочавање дусања код биљака). 5. Уочавање начина кретања 6. Посматрање квасца под различитим условима 7. Вегетативно размножавање биљака листовима 8. Посматрање клијања пасуља 	<p>лнм вебама</p> <ul style="list-style-type: none"> -Израда панона -Израда мапи ума -израда презентација
---	--	---	--

<p>начину исхране Разуме принцип и значај фотосинтезе</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разликује типове исхране - Објашњава значај хране за жива бића - Описује начин варења код животиња - Разуме значај минерала за биљке - Објашњава труљење на примерима из живота - Објашњава значај биљака за сав живи свет - Схвата значај кисеоника за дисање - Разликује начине дисања код живих бића - Наводи и описује органе за излучивање - Схвата значај излучивања - Разуме транспирацију код биљака - Схвата важност кретања за опстанак животиња - Повезује начин кретања са животном средином - Повезује кретање, дисање, излучивање и исхрану - Уочава и разврстава дражи - Разуме осетљивост као правилан одговор организма у сврху преживљавања - Разуме важност			
--	--	--	--

<p>размножавања живих бића</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разликује полно и бесполно размножавање - Разликује начине оплођења - Разликује природни и вештачки начин вегетативног размножавања биљака - Схвата користи од вегетативног размножавања биљака - Објашњава процес опрашивања - Наводи разлике између раста и развоја - Објашњава стадијуме у развићу жабе, лептира и скакавца - Разуме разлику између регенерације и бесполног размножавања - Разуме да се жива бића разликују по дужини живота - Класификује биљке према дужини живота - Описује фазе развића људског ембриона и фетуса - Схвата значај рефлекса код новорођенчета - Разликује секундарне полне одлике дечака и девојчица - Схвата важност правилног			
---	--	--	--

<p>физичког и психичког развоја у пубертету и адолесценцији</p>			
<p>- Разликује копнену од водене животне средине - Описује адаптације организама на услове живота на копну, у води и под земљом и наводи примере - Зна одлике водене и копнене животне средине - Разуме значај подземних животиња - Идентификује основне адаптације спољашње грађе живих бића на услове средине, укључујући и односе исхране и распрострањење</p> <p>- Разуме како се преносе особине са родитеља на потомке - Разликује наследне и стечене особине - Прикупља податке о варијабилности организама унутар врсте и приказује их табеларно и графички и изводи закључке</p>	<p>2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВЕ ЖИВОТА</p> <p>3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>- Живот у воденој и копненој средини - Живот у води - Живот на копну - Живот под земљом Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе:</p> <p>- Прилагођености условима средине</p> <p>- Преношење особина са родитеља на потомке - Разлике родитеља и потомака - Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности - Варијабилност – узроци, предуслов за еволуцију</p> <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе:</p> <p>- Утицај фактора средине на биљке</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(иницијални тест,15-минутни тест,контролна вежба) -Радна експерименталним вежбама -Израда паноа -Израда мапи ума -израда презентација</p> <p>-Усмена провера -Писмена провера(иницијални тест,15-минутни тест,контролна вежба) -Рад на експерименталним вежбама -Израда паноа -Израда мапи ума -израда презентација</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Разуме да полним размножавање настају јединствене особине организама - Уочава да бесполним размножавање настају клонови родитељске јединке - Разуме како настају нове врсте 			
<ul style="list-style-type: none"> - Разликује одговоран и неодговоран однос човека према живим бићима и животној средини - Илуструје примерима деловање антропогеног фактора и процењује његове последице - Разуме узроке нестајања врста - Разликује активност човека на очувању живих бића - Схвата значај очувања живих бића и животне средине - Познаје врсте и потребе птица у свом крају - Прави употребљив производ од рециклажног материјала - Разуме које се животиње препоручују за кућне љубимце - Схвата разлоге зашто дивље животиње нису погодне за 	<p style="text-align: center;">4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Жива бића из непосредног окружења - Позитиван и негативан утицај човека на жива бића и животну средину - Заштита живих бића и животне средине - Дивље животиње као кућни љубимци (да или не) - Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито и отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње) <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Израда кључа за препознавање врста 2. Израда кућица и хранилица за птице 3. Израда тематског хербаријума 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера(иницијални тест,15-минутни тест,контролна вежба) -Радна експерименталним вежбама -Израда паноа -Израда мапи ума -израда презентација

<p>кућне љубимце</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наводи последице препуштања кућних љубимаца улици - Разликује културне и самоникле биљке - Схвата корист различитих врста биљака за човека - Наводи последице уништавања биљака - Схвата корист гајења различитих врста животиња за човека - Разуме значај дивљих животиња за човека - Наводи примере преношења болести са животиња на људе - - објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; да се придржава основних правила безбедности при коришћењу ел. уређаја у свакодневном животу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области електричне струје 			
<ul style="list-style-type: none"> - Усваја правила здраве исхране - Разуме штетност брзе хране - Разликује поремећаје које 	<p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци - Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци 	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални

<p>изазива нередовна и неправилна исхрана</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разуме принципе израде здравог јеловника - Објашњава последице недостатка воде у организму човека - Разуме процесе у организму човека који зависе од воде - Схвата значај исправности воде за пиће -Разуме да је пушење болест зависности - Разуме штетност дувана за квалитет живота - Схвата штетност енергетских напитака за организам - Повезује физичку активност и добро здравље - Схвата значај репродуктивног здравља - Разуме последице преурањених полних односа - Идентификује елементе здравог начина живота - Уме да процени сопствене животне навике - Избегава ризична понашања 		<ul style="list-style-type: none"> - Физичка активност и здравље - Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе:</p> <p>1. Састављање дневног јеловника</p>	<p>тест, 15-минутни тест, контролна вежба)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Радна експерименталним вежбама -Израда панеоа -Израда мапи ума -израда презентација
--	--	---	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Порекло и разноврсност живог света											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Јединство грађе и функције као основа живота											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Наслеђивање и еволуција											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Живот у екосистему											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Човек и здравље											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Информатика и рачунарство

Циљ: Општи циљ наставе информатике и рачунарства јесте:

- оспособљавање ученика за управљање информацијама,
- безбедну комуникацију у дигиталном окружењу,
- креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Стандарди:

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Информатика и рачунарство 5, уџбеник за пети разред основне школе, Катарина Алексић, Катарина Вељковић, Милош Бајчетић, Дарко Крсмановић, ЕДУКА	
	остало	Свеска, графитна оловка, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, илустративна, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, презентација, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања	

Ресурси	Ученици, наставници, кабинет информатике, искуство ученика
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу - правилно користи ИКТ уређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања - (самостално и сараднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања 	1. ИКТ	<p>Предмет изучавања информатике и рачунарства. ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавање радног окружења. Организација података. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијом. Рад са презентацијама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и вредновање кроз практичне радове и вежбања - вредновање кроз израду домаћих задатака

<p>(самостално и сараднички)</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - сачува и организује податке - разликује основне типове датотека 			
<ul style="list-style-type: none"> - реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на 	<p>2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин. Правила безбедног рада на интернету. Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података. Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом</p>	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и вредновање кроз практичне радове и вежбања - вредновање кроз израду домаћих задатака

<p>интернету</p> <ul style="list-style-type: none"> - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим - особама путем интернета - приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном - окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама на интернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету - разуме значај ауторских права - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем - рационално управља временом које проводи у раду са			
--	--	--	--

технологијом и на интернету			
<ul style="list-style-type: none"> - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко-логички смисао речи и, или, не, сваки, неки, израза ако...онда; - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно 	3. РАЧУНАРСТВО	<p>Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", "ако...онда".</p> <p>Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам.</p> <p>Увод у тему програмирања.</p> <p>Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање.</p> <p>Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом.</p> <p>Програм - категорије, блокови наредби, инструкције.</p> <p>Програмске структуре (линијска, циклична, разграната)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и вредновање кроз практичне радове и вежбања - вредновање кроз израду домаћих задатака

<p>примењује програмске структуре и блокове наредби</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала - у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка			
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка - и активности за које је био задужен - поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника 			
<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен - поставља резултат 	<p>4. ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК</p>	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. Представљање резултата пројектног задатка.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вредновање активности са групом (сваки члан групе вреднује свој рад и рад сваког члана у групи)

свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника			
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
ИКТ											1,3, 4, 5, 7, 8, 9, 10
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ											1, 3, 4, 7, 9, 10
РАЧУНАРСТВО											1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК											2, 3, 7, 8, 9, 10,

<p>Назив предмета: Физичко и здравствено васпитање</p> <p>Циљ: Наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.</p>

Годишњи фонд часова	108	Недељни фонд часова	3
	Уџбеник	Службени гласник РС – Просветни гласник бр. 06/2018 Завод за унапређивање васпитања и образовања града Београда 1987 – Оријентациони планови, А.Маринковић – Атлетика за најмлађе, Ј. Радојевић и Ј. Петровић – Спортска гимнастика, Б. Покрајац – Рукомет, Д. Томић – Елементарне игре, Ј. Радосављевић – Ритмичка гимнастика	
	остало		
Наставне методе	Монолошка, дијалошка, демонстративна		
Иновације	Самостални пројекти ученика		
Активности	Наставника	Демонстрација, објашњења, дијалог, кориговање, праћење и евидентирање напретка, оцењивање	
	ученика	Ходање, трчање, поскоци, скокови, бацања, додавања, хватања, шутирања, елементи гимнастике, ритмике и спортских игара	
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, сала за физичко васпитање, свлачионице, спољни терени, двориште, справе и реквизити		
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба		

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
Примени комплексе вежби простих и		Основни садржаји	Вежбање у адекватној спортској опреми

<p>Спортске игре – изведе елементе рукометне технике Примени основна правила рукомета Користи елементе технике у игри Примени основне тактичке елементе у игри Учествује на такмичењима између одељења</p> <p>Плес и ритмика Изведе кретање у различитом ритму Игра народно коло Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура Изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу</p>	<p>ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА</p> <p>ПЛЕС И РИТМИКА</p>	<p>Греда</p> <p>Проширени садржаји На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p> <p>Спортске игре Одбојка – основни елементи технике, тактике и правила игре Футсал – игра уз примену правила Рукомет – обавезни садржаји Основни елементи технике и правила Вођење лопте, хватање и додавање лопте, шутирање на гол, финтирање, принципи индивидуалне одбране, основна правила рукомета Кошарка – сложенији елементи технике, тактике и правила игре</p> <p>Плес и ритмика Основни садржаји Вежбе са вијачом Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Народно коло Енглески валцер Проширени садржаји</p>	<p>комбинован од усвојених елемената Прескок – разношка, згрчка, висина справе до 120 цм. Ниска греда – клек искораком заножне ноге и спојено усправ, ходање на прстима, ходање докорацима, скок суножним одскоком и доскоком на једну ногу, саскок пруженим телом са окретом 90 или 180 степени Спортске игре Одбојка – техника одигравања лопте прстима, чекићем, игра преко мреже у три контакта, доњи сервис Футсал – елементи технике и тактике, примена усвојених елемената у диригованој и ситуационој игри, игра уз примену правила Рукомет - елементи технике и тактике, примена усвојених елемената у диригованој и ситуационој игри, игра</p>
---	---	---	--

<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p> <p>Вреднује утицај примењених вежби на организам Процени ниво сопствене дневне физичке активности Процени последице недовољне физичке активности Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима Примени и поштује правила игре у складу са етичким нормама Примерно се понаша као учесник или посматрач Решава конфликте на друштвено прихватљив начин Прихвата победу и пораз Примењује усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама Подстиче породицу на редовно вежбање Коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама</p>		<p>Састав са неким од реквизита</p> <p>Основни садржаји Основна подела вежби Функција скелетно-мишићног система Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању Облици насиља у физичком васпитању и спорту Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација</p>	<p>уз примену правила Кошарка – примена усвојених елемената технике и тактике уз примену правила Плес и ритмика Основни садржаји Њихања и кружења у фронталној или сагиталној равни у месту и кретању са неким од реквизита Народно коло Извести састав са неким реквизитом, састављен од савладаних елемената Енглески валцер</p>
---	--	--	--

<p>Користи здраве намирнице у исхрани Примељује здравствено - хигијенске мере у вежбању Правилно реагује и пружа прву помоћ приликом повреде Препознаје последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака Води рачуна о репродуктивним органима приликом вежбања</p>		<p>Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике Породица и вежбање Планирање вежбања Основни садржаји Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине у исхрани) Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања Прва помоћ након површинских повреда - посекотина и одеротина Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи Вежбање и менструални циклус</p>	
--	--	---	--

Распоред наставних тема по месецима у години за разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Физичке способности									*		1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
АТЛЕТИКА	*							*	*		1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
СПОРТСКА ГИМНАСТИКА			*			*					1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА		*	*	*				*	*	*	1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ПЛЕС И РИТМИКА											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Концепција Физичког и здравственог васпитања заснива се на јединству наставних и ваннаставних организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно образовног подручја

- А. Часови физичког и здравственог васпитања – методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално – техничким условима за рад
- Б. Секције – формиране су према интересовању ученика и наставника – рукомет води наставник Иван Грујичић, кошарка – секцију воде наставници Иван Грујичић и Дејан Крталић, одбојка – Драгана Шкембаревић, фудбал – секцију води наставник Дејан Крталић
- В. Недеља школског спорта – за ученице планира се турнир у одбојци, а за ученике турнир у фудбалу, културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља, фолклор, плес, музичко спортске радионице, ђачке трибине и радионице о здрављу, спорту, рекреацији, ферплеју и последицама насиља у спорту
- Г. Активности у природи – кросеви, зимовање, летовање – камповање, излет са пешачењем до 7 километара
- Д. Школска и ваншколска такмичења – планира се такмичење најмање једне спортске игре, као и ваншколска такмичења која су у систему школских такмичења Републике Србије, спортске игре – рукомет, кошарка, одбојка, фудбал, атлетика, пливање, ватерполо, шах, стони тенис...
- Ђ. Корективно педагошки рад – организује се са ученицима који имају лоше држање тела и смањене физичке способности

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: Немачки језик

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Стандарди:

ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.

ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.

ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно.

ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење.

ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници

говоре довољно разговетно и споро.

ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најубичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе.

ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).

ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе.

ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.

ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).

ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.

ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби).

ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет.

ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.

ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.

ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.

ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).

ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.

ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).

ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.

ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).

ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.

ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.

ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне

интонацијске схеме (нарочито упитну).

ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.

ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.

ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.

ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.

ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.

ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе.

ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима.

ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику.

ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.

ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.

ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.

ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.

ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)

ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.

ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.

ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и

интересовањима.

ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.

ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.

ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.

ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.

ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину.

ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу.

ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности.

ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање.

ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.

ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.

ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.

ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе.

ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично.

ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.

ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.

ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.

ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.

ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).

ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).

ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.

ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.

ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура.

ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.

ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.

ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.

ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.

ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања.

ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.

ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.

ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.

ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.

ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима.

ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту.

ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.

ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за

младе.

ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике.

ДСТ.3.1.12.Разуме смисао једноставнијих рекламних порука.

ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.

ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.

ДСТ.3.1.16. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ (вербалним и невербалним средствима).

ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве.

ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују.

ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.

ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.

ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.

ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.

ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.

ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.

ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.

ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.

ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.

ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију.

ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.

ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.

ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.

ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.

ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).

ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.

ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.

ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик.

ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.

ДСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема.

ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.

ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Magnet neu 1 уџбенички комплет за пети разред основне школе (уџбеник, радна свеска, аудио ЦД) Ђорђо Мота, Весна Николовска, Klett	
	остало	Свеска, оловка, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	Вербално- текстуалне (монолог, дијалог, објашњавање, дискусија, дебата, читање, писање), аудитивна.		
Иновације	Учешће у пројектима у оквиру одељења и ван њега, израда паноа и презентација, коришћење материјала са интернета (тестови, квизови, игре).		

Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • планира • ораганизује • бира садржаје • усмерава • реализује • демонстрира • објашњава • даје упутства • омогућује примену наученог • партнер у учењу • обезбеђује ресурсе • прати ефекте сопственог рада • прати ефекте рада ученика
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • учествује у вежбању • учествује у разговору • учествује у пројекту • ради самостално и интерактивно • упоређује • посматра • процењује • сарађује • креира
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			
– поздрави и отпоздрави,	ПОЗДРАВЉАЊЕ	Језичке активности у	Посматрање и

<p>примењујући најједноставнија језичка средства;</p>		<p>комуникативним ситуацијама</p> <p>Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Guten Morgen/Guten Tag/Guten Abend/Hallo!</i></p> <p><i>Gute Nacht/Auf Wiedersehen/Auf Wiedersehen/Tschüs!</i></p> <p><i>Bis dann. Bis später.</i></p> <p><i>Wie geht`s? Wie geht es Ihnen?</i></p> <p><i>Danke, gut. Und dir?/Und Ihnen?/Und selbst/selber?</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости, име и презиме, надимци.</p>	<p>праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.</p> <p>-контролна вежба</p> <p>-писмени задатак</p> <p>- диктат</p> <p>-усмено одговарање</p> <p>-активност на часу</p> <p>-презентација</p>
<p>– представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;</p>	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и</p>	

	ДРУГИМА	<p>представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Mein Name ist Petra Novak. Ich heiße Petra (Novak). Ich bin Petra (Novak).</i></p> <p><i>Wie heißt du? Wie heißen Sie? Wie heißt ihr? Wer ist das?</i></p> <p><i>Das ist Markus. Das ist meine Lehrerin, Frau Simin./Freut mich.</i></p> <p><i>Meine Eltern heißen Zorica und Drago.</i></p> <p><i>Woher kommst du? Woher kommt ihr? Woher kommen Sie?</i></p> <p><i>Ich komme aus Serbien.</i></p> <p><i>Ich wohne in Smederevo. Wo wohnst du?</i></p> <p><i>Wie ist deine</i></p>	
--	---------	---	--

		<p><i>Adresse/Telefonnummer?</i></p> <p>Презент слабих глагола и најфреквентнијих јаких глагола (<i>schlafen, fahren, essen, lesen, geben, nehmen, sprechen</i>).</p> <p>Употреба одређеног, неодређеног, негационог, присвојног члана у номинативу и акузативу. Употреба нултог члана.</p> <p>Употреба упитних заменица и прилога (<i>wer, was; wo, wie, wann</i>). Употреба показне заменице <i>das</i>.</p> <p>Исказна и упитна реченица – положај глагола/ред речи.</p> <p>(Интер)културни садржаји: формално и неформално представљање, именовање сродства, име и презиме, земље немачког говорног подручја.</p>	
<p>– разуме упутства и налоге и реагује на њих;</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично).</p>	

		<p style="text-align: center;">Садржаји</p> <p><i>Komm her! Kommt an die Tafel!</i></p> <p><i>Setz dich! Setzt euch!</i></p> <p><i>Mach(t) das Buch auf/zu!</i></p> <p><i>Lies/Lest vor! Hör(t) zu! Sing(t) mit!</i> <i>Sprich/Sprecht nach! Hör/Hört zu!</i></p> <p><i>Steh(t) auf! Pass(t) auf!</i></p> <p><i>Gib dein Buch an Petra!</i></p> <p><i>Gebt mir eure Hausaufgaben!</i></p> <p><i>Kannst du mir dein Heft geben? Kann ich dein Heft bekommen?</i></p> <p>Императив – потврдни и одрични облици 2. лица једине и множине. Употреба негационе партикуле <i>nicht</i>. Императив глагола са наглашеним префиксом (рецептивно).</p> <p>Модални глаголи у љубазно формулисаним молбама, упутствима и предлозима (рецептивно).</p> <p>Ред речи у реченицама са императивом.</p>	
--	--	--	--

		(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости, песме.	
– разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;	ИСКАЗИВАЊЕ ПРАВИЛА ПОНАШАЊА	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Kann ich mich hier hinsetzen? Leider nicht, es ist besetzt.</i></p> <p><i>Hier darf man nicht sprechen. Du musst dein Handy ausschalten. Die Teire darf man nicht füttern.</i></p> <p>Неодређена заменица <i>man</i> у номинативу и акузативу.</p> <p>Презент модалних глаголи у формулисаним молбама, упутствима и предлозима (рецептивно).</p> <p>Ред речи у реченицама са императивом.</p> <p>(Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значање симбола.</p>	
– разуме позив и реагује на	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА	Језичке активности у	

<p>њега; – упути позив на заједничку активност;</p> <p>Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	<p>ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Spielen wir Fußball/Tischtennis/</i></p> <p><i>Monopoly? Komm, wir spielen Schach!</i></p> <p><i>Wir spielen Basketball. Spielst du mit?</i></p> <p><i>Möchtest du zu meiner Party kommen?</i></p> <p><i>Komm zu mir! Gehen wir ins Kino?</i></p> <p><i>Ja, gerne./Leider kann ich nicht. Ich muss lernen./Nein, ich habe keine Lust.</i></p> <p>Употреба глагола кретања са</p>	
--	---	--	--

		<p>акузативом.</p> <p>Употреба предлога (<i>an, in, auf</i>).</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно прихватање и одбијање позива, рођендани, прослава рођендана, игре.</p>	
<p>– разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих;</p> <p>– упути кратке и једноставне молбе и захтеве;</p> <p>– искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХТЕВА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Kann ich dir/Ihnen helfen?/Ich habe eine Bitte.</i></p> <p><i>Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange geben? Ich möchte eine Tasse Tee.Kannst du mir ein Stück Torte geben?Danke. Vielen Dank. Ich danke dir./Bitte. Nichts zu danken./Gern geschehen.</i></p> <p>Употреба неодређеног члана у</p>	

		<p>номинативу и акузативу.</p> <p>Употреба модалних глагола у презенту.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације.</p>	
<p>– разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих;</p> <p>– упути једноставне честитке;</p>	<p>ЧЕСТИТАЊЕ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Alles Gute zum Geburtstag! Liebe Lina, zum Geburtstag Viel Glück ...</i></p> <p><i>Ich gratuiere dir/Ihnen zum Jubileum. Frohe Weihnachten/Ostern.</i></p> <p>Употреба личних заменица у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>(Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обележавања/прославе.</p>	

<p>– разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; – опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Meine Schwester ist groß und schlank.</i></p> <p><i>Wie sind deine Augen? Blau oder grün</i></p> <p><i>Ihr Hund ist 2 Jahre alt, klein und schwarz. Er frisst gern Kekse.</i></p> <p><i>Das ist mein Zimmer. Es ist klein aber schön. Es gefällt mir sehr.</i></p> <p><i>Anna ist meine beste Freundin. Sie ist nett und freundlich. Sie hilft mir gern.</i></p> <p><i>Ich wohne in Bonn. Bonn ist eine schöne Stadt am Rhein.</i></p> <p>Употреба придева и прилога као именског дела предиката уз глагол</p>	
--	---	---	--

		<p><i>sein.</i></p> <p>Присвојни детерминативи у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Ред речи у исказаној и упитној реченици.</p> <p>Предлози уз глаголе мировања.</p> <p>(Интер)културни садржаји: култура становања, однос према живој и неживој природи.</p>	
<p>– разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих;</p> <p>– опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима;</p> <p>- опише шта уме/не уме да (у)ради;</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ УОБИЧАЈЕНИХ И ТРЕНУТНИХ АКТИВНОСТИ, ПЛАНОВА И СПОСОБНОСТИ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Was machst du jetzt/heute Nachmittag?</i></p> <p><i>Ich mache meine Hausaufgaben.</i></p> <p><i>Ich wohne ganz oben im Haus/im</i></p>	

		<p><i>fünften Stock.</i></p> <p><i>Hast du eine Wohnung oder ein Haus? Wann gehst du schlafen? Hast du freitags immer Deutsch.</i></p> <p><i>Ich gehe dreimal der Woche zum Training.</i></p> <p>Употреба прилога за време и место (<i>donnerstags/da, dort, hier</i>).</p> <p>Ред речи у исказној, упитној и узвичној реченици.</p> <p>(Интер)културни садржаји: радно време, разонода, живот породице.</p>	
<p>– разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;</p> <p>– изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Ich bin durstig. Ich habe Hunger. Mir ist kalt/heiß. Ich bin müde/tautrig/froh.</i></p>	

		<p><i>Möchtest du schlafen? Etwas Wasser trinken? Möchtest du ein Käsebrot?</i></p> <p>Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>(Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба емотикона.</p>	
<p>– разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих;</p> <p>– тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору;</p> <p>– опише непосредни простор у којем се креће;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И ВЕЛИЧИНА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп).</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Wo ist dein Sportzeug? Wo liegt die Schweiz auf der Landkarte? Wo ist die Bank?</i></p> <p><i>Ich bin vor/neben/hinter der Garage. Meine Mutter ist auf dem Markt/im Supermarkt/bei ihrer Frisörin. Die</i></p>	

		<p><i>Bäckerei ist neben der Schule. Meine Stadt ist in Nordserbien.</i></p> <p><i>Entschuldigung, wie kommen ich zum Theater? – Gehen Sie nur geradeaus, etwa 50 m.</i></p> <p>Употреба датива и акузатива уз глаголе мировања и кретања у простору.</p> <p>Прилози за место: <i>geradeaus, links, rechts.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: јавни простор, култура становања.</p>	
<p>– разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих;</p> <p>– тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА (ХРОНОЛОШКОГ И МЕТЕОРОЛОШКОГ)</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничкој станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама.</p>	

		<p style="text-align: center;">Садржаји</p> <p><i>Wie spät ist es? Es ist Viertel nach neun. Es ist einundzwanzig Uhr fünfzehn. Wann beginnt die Schule? Am ersten September. Am Donnerstag. Um 8 Uhr.</i></p> <p><i>Wie ist das Wetter? Es regnet/scheit.</i></p> <p><i>Die Sonne scheint. Es ist kalt/warm/heiß.</i></p> <p>Употреба фраза за званично и незванично исказивање сатнице. Употреба предлога (am, um, nach, vor).</p> <p>Безлични глаголи (рецептивно).</p> <p>(Интер)културни садржаји: клима, разговор о времену, географске дестинације.</p>	
<p>– разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>– тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА</p>	<p style="text-align: center;">Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/неприпадања и</p>	

		<p>поседовања/непоседовања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Ist das deine Katze? Nein, das ist Marias Katze. Mein Hund ist nicht da.</i></p> <p><i>Das ist das Haus von meinen Eltern.</i></p> <p><i>Mimi ist die Katze von Barbara. Hast du einen Kugelschreiber? Ich brauche einen Regenschirm. – Hier ist mein Kugelschreiber.</i></p> <p>Употреба присвојних чланова. Изражавање припадности предлогом von + датив.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.</p>	
<p>– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих;</p> <p>– тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања.</p>	

		<p style="text-align: center;">Садржаји</p> <p><i>Ich mag Rockmusik. Ich liebe meine Familie und meine Freunde.</i></p> <p><i>Ich schwimme gern.</i></p> <p><i>Mein Lieblingssport ist Volleyball. Skifahren finde ich doof.</i></p> <p><i>Wie findest du die neue Mathelehrerin? Ich finde sie nett.</i></p> <p>Презент модалног глагола <i>mögen</i>.</p> <p>Сложенице – род и грађење: (рецептивно).</p> <p>Глагол <i>finden</i> за изражавање допадања/недопадања.</p> <p>(Интер)културни садржаји: уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт.</p>	
<p>– разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих;</p> <p>– тражи и пружи основне информације у вези са</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И БРОЈЕВА</p>	<p style="text-align: center;">Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних</p>	

<p>количинама и бројевима; – изрази присуство и одсуствонекога или нечега;</p>		<p>исказа са бројевима до 100.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Wie viele Menschen stehen da? Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? 200 Gramm.</i></p> <p><i>Gibt es etwas Butter im Kühlschrank?Nein, wir brauchen Butter.</i></p> <p><i>Ich kaufe vier Flaschen Öl, eine Packung Salz, einen Becher Joghurt, zwei Schachteln Pralinen.</i></p> <p><i>Was kostet das? Das macht 15,50 Euro. Meine Einkaufsliste: zwei Kilo Äpfel, drei Liter Milch, ein Pfund Kaffee.</i></p> <p>Употреба језичких средстава квантификације. Употреба лексике којом се именује амбалажа. Исказивање количине и цене. Бројеви до 100.</p>	
---	--	---	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење
2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини

6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ											МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1. Guter Start												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
2. Mein Freund, du und ich												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
3. Meine Stadt												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
4. Meine Familie												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
5. Schule und Schulsachen												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
6. Meine Hobbys												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
7. Was isst du gern?												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
8. Hurra, die Schule!												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
9. Fertigkeitstraining												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Грађанско васпитање

Циљ: Циљ учења грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно

делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Стандарди:

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Тим аутора, Мисија ОЕБС-а у Србији, Завод за унапређивање образовања и васпитања 2021.	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике,	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда панора, реферата, акционог плана, презентација дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији	

<p>на остварење дечјих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја; -поштује правила одељењске заједнице и правила на нивоу школе; -поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; -искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице</p>		<p>наставника). Кршење и заштита права Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља</p>	
<p>понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског одлучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечјих права; -реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;</p>	<p>3. ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Сукоби и насиље</p>	<p>Наши идентитети Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација. Толеранција. Сукоби и насиље Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба.</p>	<p>- постери аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе</p>

<ul style="list-style-type: none"> - препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; -прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама; -проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна и објасни врсте насиља; -прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;		<p>Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално.</p> <p>Реаговање на насиље.</p> <p>Начини заштите од насиља</p>	
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - заштити од дигиталног насиља; - анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; -аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба; - препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе 			
<ul style="list-style-type: none"> -идентификује проблеме у својој школи; - прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); - учествује у доношењу 	<p>4. ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<p>Планирање и извођење акција у школи у корист права детета Учешће ученика у школи. Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова</p>	<ul style="list-style-type: none"> - постери аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе

одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; - учествује у извођењу акције; - процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; - презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.			
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Људска права											1,2,3,5,6, 7,9,11
Демократско друштво											1,2,3,5,6,7,9,11
Процеси у савременом свету											1,2,3,4,5,6,7,9,11
Грађански активизам											1,2,3,5,6,7,9,11

Назив предмета: Православни катихизис

Циљ: Циљ учења предмета православни катихизис је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности човечанства, свесна да су оне плод непрекинутог вековног искуства.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства за веронауку из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији	

	<ul style="list-style-type: none"> • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информација • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>– сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе;</p> <p>– уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања;</p>	УВОД	– Садржај Православног катихизиса за пети разред;	- Усмена провера
<p>– именује неке политеистичке религије;</p> <p>– наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века;</p> <p>– уочи да се Бог откривао</p>	<p>РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА</p> <p>– Религија и култура старог света</p> <p>– Човек тражи Бога</p> <p>ОТКРИВЕЊЕ -</p>	<p>– политеистичке религије Аврамовог времена;</p> <p>– Човекова жеђ за Богом и вечним животом;</p> <p>– Митови и легенде;</p> <p>– Бог као онај који одабира коме се јавља, као иницијатор односа;</p>	<p>– Усмена провера</p> <p>– Писмена провера</p> <p>– израда презентација</p> <p>– израда панона</p> <p>– Усмена провера</p> <p>– Писмена провера</p>

<p>изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; – наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка; – разликује Стари и Нови Завет;</p>	<p>СВЕТ БИБЛИЈЕ</p> <p>– Божије Откровење</p> <p>– Свето Писмо (настанак, подела)</p>	<p>– усмена и писмена предаја; – карактер светих списа;</p>	<p>– израда презентација – израда панона</p>
<p>– преприча библијску причу о постању; – преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан; – наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; – препозна Аврамове Мотиве Завета са Богом; – повеже симболику приче о Нојевој барци са Црквом;</p>	<p>СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА</p> <p>– Стварање света</p> <p>– Стварање човека</p> <p>– Прародитељски грех</p> <p>– Човек изван рајског врта</p>	<p>– Шестоднев</p> <p>– Стварање човека „по икони и подобју“</p> <p>– Прародитељски грех</p> <p>– Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула)</p>	<p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p>
<p>– наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја; – наведе Аврамове мотиве Завета са Богом; – уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом;</p>	<p>СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА</p> <p>– Аврам и Божији позив</p> <p>– Исак и његови синови</p>	<p>– библијска приповест о Авраму и његовим путовањима; – рођење Исака; – жртвовање Исака као потврда Завета; – Продаја Јосифа и у Египат и Божије избављење; – долазак браће Јосифове у Египат, спознаја греха, опроштај и спасење; – ропство у Египту;</p>	<p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p>

<ul style="list-style-type: none"> – објасни прослављање Пасхе као успомену на излазак из Египта; – објасни моралну поуку библијских приповести; – препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији; 	<ul style="list-style-type: none"> – Праведни Јосиф – Мојсије – Пасха 	<ul style="list-style-type: none"> – Мојсије – роб и царски син; – Мојсије као прогнани вођа и избавитељ народа; – излазак Јевреја из Египта; 	
<ul style="list-style-type: none"> – преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; – наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; – објасни да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; 	<p>ЗАКОН БОЖИЈИ</p> <ul style="list-style-type: none"> – На гори Синају – Десет Божјих заповести – Закон Божији као педагог за Христа 	<ul style="list-style-type: none"> – Добијање Божијих заповести на гори Синају – Садржај Десет Божјих заповести – Смисао Декалога као припреме за Христа 	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона
<ul style="list-style-type: none"> – препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана; – именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи; – објасни Светињу над светињама посебно место Божијег присуства; – наведе цара Давида као псалмопојца и да зна шта су псалми; 	<p>МЕСИЈАНСКА НАДА</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Земља меда и млека“ – Цар Давид – Соломон и јерусалимски храм – Псалми Давидови 	<ul style="list-style-type: none"> – Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон, време судија...) – Цар Давид, његова вера у Бога, борба са Голијатом и Филистејцима; – Соломон и јерусалимски храм – Псалми Давидови – Старозаветни пророци, њихова улога, прихваћеност у народу, скретања народа са библијског пута; – Месијанска нада, нада у испуњење Божијих обећања 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Израда панона -Израда мапи ума -израда презентација

<p>– наведе неке од старозаветних пророка и објасни њихову службу; – објасни значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига; – уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 5. Разреду.</p>	<p>– Старозаветни пророци – Месијанска нада</p>		
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за V разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Увод												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Религија и култура старог света												1,2,3,5,6,7,9,10,11
Откривење – свет Библије												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Стварање света и човека												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Старозаветна историја спасења												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Закон Божији												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Месијанска нада												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА VI РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА 2022/2026. ГОДИНУ

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: Српски језик и књижевност

Циљ: учења српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Стандарди:

**Основни
ниво**

Вештина читања и разумевање прочитаног

CJ 1.1.6. Разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног

CJ 1.1.5. Проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима

CJ 1.1.4. Разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај,

и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок последица и сл.) и предговор, поговор); препознаје цитат;

служи се садржајем да би пронашао одређени део текста

SJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног

SJ 1.1.7. Повезује информације изводи закључак заснован на једноставнијем тексту

Писано изражавање

SJ 1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

SJ 1.2.2 саставља разумљиву, граматички исправну реченицу

SJ 1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)

SJ 1.2.4. уме да преприча текст

SJ 1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу

SJ 1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)

SJ 1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима

Граматика, лексика, народни и књижевни језик

SJ 1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи

SJ 1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели речи на слоге у једноставним примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама,

SJ 1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима,

SJ 1.3.10. правилно употребљава глаголске облике

SJ 1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела,

SJ 1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу),

CJ 1.3.13. препознаје различita значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације.

Књижевност

CJ 1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела предвиђених програмима VI разреда са именима аутора тих дела

CJ 1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)

CJ 1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму

CJ 1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)

CJ 1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог

CJ 1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту

CJ 1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, време и место радње, лик...

Средњи
ниво

Вештина читања и разумевања прочитаног

CJ 2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања

CJ 2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и умењима да се користи

CJ 2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)

CJ 2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове

Писано изражавање

CJ 2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и

унутар себе повезан

CJ 2.2.2. саставља вест, реферат и извештај

CJ 2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста, зна основне особине говорног и писаног језика

CJ 2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева

Граматика, лексика, народни и књижевни језик

CJ 2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)

CJ 2.3.2. препознаје гласовне промене

CJ 2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици

CJ 2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика

CJ 2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/ или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)

Књижевност

CJ 2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања

CJ 2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација

CJ 2.4.3. разликује лирско-епске врсте (поему)

CJ 2.4.4. разликује књижевнаучне врсте: биографију, аутобиографију

CJ 2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст)

CJ 2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност

CJ 2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање,

монолог/унутрашњи монолог, дијалог

CJ 2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела

CJ 2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама

**Напредни
ниво**

Вештина читања и разумевања прочитаног

CJ 3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)

CJ 3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст

CJ 3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту

Писано изражавање

CJ 3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслову деловима текста

CJ 3.2.2. саставља аргументативни текст

CJ 3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.)

CJ 3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста

CJ 3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

Граматика, лексика, народни и књижевни језик

CJ 3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)

CJ 3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама

CJ 3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)

CJ 3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у

коме су употребљени, или на основу њиховог порекла

Књижевност

CJ 3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова карактеристичних тема и мотива

CJ 3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту

CJ 3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу

CJ 3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту

CJ 3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе

CJ 3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело

CJ 3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже

CJ 3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави

Годишњи фонд часова	144	Недељни фонд часова	4
Наставна средства	Уџбеник	Читанка, граматика и радна свеска, „Логос“ за шести разред, група аутора	
	Остала средства	Свеска, графитна оловка, табла, фломастери, панои, рачунар, интернет стране, наставни листићи	
Наставне методе	Монолошка, дијалoшка, комбинована, демонстративно-илустративна, текстуална, практични радови, писани радови		
Облик рада	Фронтални, групни, у паровима, индивидуални		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда панoa, реферата, дебате, активности		

Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, усмерава, реализује, демонстрира, објашњава, даје упутства, омогућава примену наученог, обезбеђује ресурсе, прати ефекте сопственог рада, прати ефекте рада ученика
	Ученика	Посматра, бележи, анализира, упоређује, закључује, ради домаће задатке, ради пројекте, реферате, паное, учествује у дебатама и активностима
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - ПП служба 	

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	ВРЕДНОВАЊЕ
КЊИЖЕВНОСТ	<p>ЛЕКТИРА Лирика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обредне лирске народне песме (избор) 2. Ђура Јакшић: <i>Вече</i> 3. Јован Дучић: <i>Село</i> 4. Мирослав Антић: <i>Плава звезда</i> 5. Вељко Петровић: <i>Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје</i> 6. Десанка Максимовић: <i>Грачаница/ Војислав Илић: Свети Сава</i> 7. Стеван Раичковић: <i>Хвала сунцу, земљи, трави</i> 8. Милован Данојлић: <i>Овај дечак зове се Пепе Крста</i> 9. Сергеј Јесењин: <i>Песма о керуши</i> 	<ul style="list-style-type: none"> -повеже књижевнотермине и појмовеобрађиване у претходним разредима новим делима која чита; -чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; -одреди род књижевног дела и књижевну врсту; -прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; -разликује ауторску приповетку од романа; -анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); 	<ul style="list-style-type: none"> - Формативно оцењивање - Бројчано вредновање

	<p>, Књижевни термини и појмови</p> <p>Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац).</p> <p>Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха.</p> <p>Стилске фигуре: контраст, хипербола.</p> <p>Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).</p> <p>ЕПИКА Лектира</p> <p>12. Народна песма: <i>Смрт Мајке Југовића</i></p> <p>13. Народна песма: <i>Марко Краљевић укида свадбарину</i></p> <p>14. Петар Кочић: <i>Јаблан</i></p> <p>5. Исидора Секулић: <i>Буре</i> (одломак)/Бранко Ћопић: <i>Чудесна справа</i></p> <p>16. Иво Андрић: <i>Аска и вук</i></p> <p>7. Антон Павлович Чехов: <i>Вањка</i>/Италио Калвино: <i>Шума на ауто-путу</i> (из збирке прича</p>	<p>-уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и месторадње;</p> <p>-разликује заплет и расплет као етапе драмске радње;</p> <p>-разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;</p> <p>-разликује облике казивања;</p> <p>-увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;</p> <p>-одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;</p> <p>-анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;</p> <p>-анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста;</p> <p>-уочава хумор у књижевном делу; разликује хумористички и дитирамбски тон од легичног тона;</p> <p>-илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;</p> <p>-разликује дуге и кратке акценат у изговореној речи;</p> <p>-употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са</p>	
--	---	---	--

	<p><i>Марковалдо или годишња доба у граду)</i></p> <p>8. Светлана Велмар Јанковић: <i>Сирото ждребе (из Књигеза Марка)</i></p> <p>Књижевни термини и појмови Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: наратија (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање (нпр. <i>Смрт Марка Краљевића</i>)</p> <p>ДРАМА Лектира</p> <p>Коста Трифковић: <i>Избирачица</i> (одломак) Миодраг Станисављевић: <i>И ми трку за коња имамо</i> (одломак) Бранислав Нушић: <i>Аналфабета</i> (одломак)</p> <p>Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет).</p> <p>НАУЧНО ПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати 2 дела)</p>	<p>сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; - разликује и гради аугментативе и деминутиве;</p>	
--	--	--	--

Вук Караџић: Живот и обичаји
народа
српскога: *Божих*(одломак);
Ђурђевдан(одломак); *Додоле,*
прпоруше и чарошце(одломци)
Владимир Хулпах: *Легенде о*
европским градовима (избор)
Никола Тесла: *Моји изуми* (поглавље
по избору)
Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан
Бланшар: *Енциклопедијалоских ђака,*
бунтовника и осталих
генијалаца(избор)
Гроздана Олујић: *Били су деца као и*
ти(избор)

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

Епске народне песме о Косовском
боју (избор)
Епске народне песме о Марку
Краљевићу (избор)
Бранислав Нушић: *Аутобиографија*
Анђела Нанети: *Мој дека је био*
трешња
Весна Алексић: *Каљави коњ* (*Прича*
о богињи Лади –
Звездана вода; Прича о богу Сварогу
– *Небески ковач и Прича о богу*
Стрибору – Сеченско светло)
Бранко Ћопић: *Орлови рано лете*
Ференц Молнар: *Дечаџи Павлове*
улице
Допунски избор лектире
(бирати 3 дела)
Добрица Ерић: *Месечеви*

	<p><i>миљеници(песме освицима)(избор)</i> Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (<i>Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађењекуће, Па шта, па шта</i> и друге) Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Топићу) Владимир Андрић: Пустолов Тиодор Росић: <i>Приче старог чаробњака</i>(једна прича поизбору) Борислав Пекић: <i>Сентиментална повест Британског царства</i>(„Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) Вилијем Саројан: <i>Зовем се Арам</i> Џејмс Крис: <i>Тим Талир или Продати смех</i> Џек Лондон: <i>Зов дивљине/Бели очњак</i> Реј Бредбери: <i>Маслачково вино</i>(избор) Ивана Брлић Мажуранић: <i>Приче из давнина</i> (избор) Владислава Војновић: <i>Приче из главе</i> (прича <i>Позориште</i> – одломци) Јасминка Петровић: <i>Ово је најстрашнији дан у мом животу</i> Александар Поповић: <i>Снежана и седам патуљака</i>, драмска Хенрик Сјенкијевич: <i>Кроз пустињу и прашуму</i> бајка</p>		
--	---	--	--

<p>ЈЕЗИК</p>	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Подела речи по постанку: просте речи и творенице, породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, суфикси и префикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи, подела гласова, самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по месту изговора и звучности.</p> <p>Подела речи на слоге, слоготворно р. уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а, једначење сугласника по звучности и месту изговора, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, губљење сугласника.</p> <p>Заменице: неличне именичке (односно-упитне, неодређене, опште, одричне), придевске заменице-присвојне (с нагласком на употребу заменице свој, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне).</p> <p>Граматичке категорије заменица: род, број падеж и лице.</p>	<p>повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;</p> <p>препозна делови речи у вези са њиховим грађењем;</p> <p>разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;</p> <p>разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму;</p> <p>одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик;</p> <p>препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом;</p> <p>- разликује реченице по функцији</p>		
--------------	--	--	--	--

	<p>Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити), плусquamперфекат.</p> <p>ПРАВОПИС Писање назива васионских тела. Растављање речи на крају реда (основна правила). Правописна решења у вези са глаголским променама. Писање именичких придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика</p> <p>ОРТОЕПИЈА Правилан изговор гласова ч,ћ,џ,р Дуги и кратки акценти</p>	<p>правописну норму уписању имена васионских тела, именичких придевских одричних заменица са предлогом; - користи правопис (школско издање);</p> <p>говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.</p>		
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних</p>	<p>составља обавештење, вест и кратак извештај; - разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; - проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; - драматизује одломак одабраног</p>		

	правила у тексту	књижевноуметничког текста; -уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; -препоручи књижевно дело уз кратко образложење; -упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;		
--	------------------	---	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Књижевност, језик, језичка култура												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Енглески језик

Циљ: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем

комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Стандарди:

- ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и споромговору.
- ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације инепосредно окружење.
- ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.
- ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.
- ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама(нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.
- ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике
- ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).
- ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.
- ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.
- ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).
- ПСТ.1.1.11. Уз дуге паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.

ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.

ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.

ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.

ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.

ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).

ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.

ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.

ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).

ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.

ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.

ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.

ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.

ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.

ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.

ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.

ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.

ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.

ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.

ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.

ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.

ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.

ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.

ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.

ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.

ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.

ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).

ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.

ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.

ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.

ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.

ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација упорукама, писмима и мејловима о блиским темама.

ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.

ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.

ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.

ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник и радна свеска остало	Discover English 3, Енглески језик за 6. разред основне школе, уџбеник, Jayne Wildman, Акрололо, 2021. Discover English 3, Енглески језик за 6. разред основне школе, радна свеска, Izabella Hearn Акрололо, 2021. Свеска, оловка, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	Вербално- текстуалне (монолог, дијалог, објашњавање, дискусија, дебата, читање, писање), аудитивна.		
Иновације	Учешће у пројектима у оквиру одељења и ван њега, израда паноа и презентација, коришћење материјала са интернета (тестови, квизови, игре).		
Активности	наставника	<ul style="list-style-type: none"> • планира • организује • бира садржаје • усмерава • реализује • демонстрира	

		<ul style="list-style-type: none"> • објашњава • даје упутства • омогућује примену наученог • партнер у учењу • обезбеђује ресурсе • прати ефекте сопственог рада • прати ефекте рада ученика
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • учествује у вежбању • учествује у разговору • учествује у пројекту • ради самостално и интерактивно • упоређује • посматра • процењује • сарађује • креира
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства 	1. ЛИЧНИ ИДЕНТИТЕТ, ПОРОДИЦА, ОКРУЖЕЊЕ	<i>What's your first/last name/surname? Jack, this is Andrew. He's the new boy in our class. Hi Andrew. Nice to meet you. I'm glad to meet you too. What's your nickname? It's Andy. Where do you live? I live in Sunny Street. How do you go to school? I walk there/take the bus... What does your father do? He's a science teacher. Have you got/Do you have any brothers or sisters? No, I'm an only child, but my mum's got two sisters, Sophia and Lily. Aunt Lily is the eldest. She</i>	<ul style="list-style-type: none"> - диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<ul style="list-style-type: none"> - размени једноставније информације личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима 		<p><i>says I am her favourite nephew. This is my cousin, Bob. Where does he come from? He lives in Brisbane now, but he was born in London. Where were you born? When did you move there? We moved there when I was four. Where were you living when you started school? Who do you usually go out with? How long have you known Susan? For one year. Since last year.</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи.</p> <p><i>The Past Simple Tense</i> глагола to be и осталих глагола (правилних и неправилних). <i>The Past Continuous Tense.</i> <i>The Present Perfect Tense</i> учесталијих глагола (правилних и неправилних). Питања са <i>Who/What/Where/When/Why...</i> Питања са препозиционим глаголима. Употреба и изостављање чланова при ближем одређивању лица, у фиксним изразима (<i>go to school/by car/on foot...</i>), са основним географским појмовима (називима улица, градова, држава...) (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивне комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбинске везе; већи градови у земљама циљне културе.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа 	<p>2. МЛАДИ- ДЕЦА И ОМЛАДИНА, ШКОЛА, ШКОЛСКИ ЖИВОТ</p>	<p><i>She rarely takes the bus to school. They usually play games in their free time. Does James play any musical instruments? Yes, he does. No, he doesn't. How many languages do you speak? What time do you usually wake up on school days? My sister doesn't eat fish. Water freezes at zero degrees Celsius. If/When</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<ul style="list-style-type: none"> - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа - разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства - пита/каже/израчуна колико нешто кошта - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење 		<p><i>you heat ice, it melts. What are you looking for? I am looking for my glasses. I can't find them.</i></p> <p><i>Shhh! I am trying to concentrate. What are you thinking about? Who are you talking to?</i></p> <p><i>Sorry, she can't come to the phone right now.</i></p> <p><i>She's having a shower. She is studying French in Paris.</i></p> <p><i>We are very busy these days. We are decorating the school hall. Look! It's raining. It doesn't usually rain here in summer. Does it rain a lot in your hometown?</i></p> <p><i>We normally grow vegetables, but this year we aren't growing any. I can't see anybody/anyone.</i></p> <p><i>How long has he played the guitar? For five years./Since last summer.</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи.</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи.</p> <p>Разлике у употреби глаголских облика <i>The Present Simple Tense</i> и <i>The Present Continuous Tense</i>.</p> <p><i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају. Нулти кондиционал.</p> <p>Питања са препозиционим глаголима.</p> <p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.</p> <p><i>How many people are there (in the park)? There are two men/women and three children (in the park). How much fruit do we have? There isn't</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>much fruit in the bowl. There aren't many books on the shelves. A lot of/Lots of people went to the match.</i></p> <p><i>A lot of/Lots of snow falls in winter. There were loads of apples on the table.</i></p> <p><i>There is a little lemonade in the bottle. There are a few apples. How much is this? It's € 2,365 (two thousand, three hundred and sixty-five euros). That's £ 245 (two hundred and forty-five pounds)/ \$300 (three hundred dollars).</i></p> <p><i>In my school, 60% of children eat junk food.</i></p> <p>Основни бројеви преко 1000. Правилна множина именица.</p> <p>Множина именица које се завршавају на -у, -f/fe: <i>strawberries, shelves, knives...</i></p> <p>Множина именица које се завршавају на -о: <i>kilos, potatoes...</i></p> <p>Синкретизам једнине и множине: <i>sheep, fish...</i></p> <p>Најчешћи облици неправилне множине (<i>men, women, children, people, feet, teeth, mice</i>).</p> <p>Бројиве и небројиве именице – <i>pounds, money...</i></p> <p>Квантификатори – <i>much, many, a lot of, lots of, loads of, a few, a little.</i></p> <p>Питања са <i>How much/many</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура.</p> <p><i>Tea is better than coffee. Of course. That's true. You are right. The food was great! I disagree/don't agree with you. It was awful.</i></p> <p><i>I think we should help him. Yes, I agree with you. He always helps his friends. I enjoy skiing. Me too. I don't think he will win the race. Well, I do. No chance! I don't believe it! That's right! That's wrong!</i></p> <p><i>Stative verbs (think, like, agree, believe...)</i></p>	
--	--	--	--

		<p>Питања са <i>What, Why, How ...</i> (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа 	<p>3. ТРАНСПОРТ И ПРЕВОЗНА СРЕДСТВА, ВРЕМЕНСКО ИСКУСТВО И ДОЖИВЉАЈИ ВРЕМЕНА (БУДУЋНОСТ)</p>	<p><i>When I grow up, I would like/I'm going to be a web designer. What about you? I really want to be a programmer. I can't find my keys anywhere. I'll/I will help you look for them. I'll take it, please. I'll leave it, thanks.</i> <i>I promise I won't be late.</i> <i>I believe he will be a great pianist. I don't think he will make it. It will be rainy tomorrow.</i> <i>Why are you putting on your coat? I'm going to take my dog for a walk. It's my birthday next Saturday. I'm going to have a big party.</i> <i>Look at those cars! They're going to crash!</i> <i>What are you doing tonight? We're playing football with friends.</i> <i>Would like + именица/инфинитив глагола.</i> <i>Stative verbs (want, promise, believe, think...)</i> <i>The Future Simple Tense</i> за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања. <i>Going to</i> за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање унапред договорених/испланираних радњи.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - писмени задатак - усмено одговарање - активност на часу - презентација
<ul style="list-style-type: none"> - разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, 	<p>4. ЗДРАВЉЕ, ЛЕЧЕЉЕ, СПОРТ,</p>	<p><i>I'd like to try bungee jumping. I'm interested in swimming. What sports are you interested in? My hobby is collecting badges. What's your hobby?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<p>потребама, осетима и осећањима и реагује на њих</p> <ul style="list-style-type: none"> - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима 	<p>СЛОБОДНО ВРЕМЕ (ХОБИЈИ), ЕМПАТИЈА И БРИГА О ДРУГОМЕ, МЕЃУЉУДСКИ ОДНОСИ</p>	<p><i>I'm starving. Shall I make a sandwich for you? Yes, please. I'm thirsty. Would you like some lemonade? What's wrong/the matter? I'm tired of/sick of/fed up with/bored with playing this game. Are you tired? I'm exhausted. I'm cold/hot. I don't feel well. I feel sick. Why don't you go to bed? I'm nervous / frightened /upset /scared... Don't worry. Everything will be all right/just fine. It's going to be all right. Are you happy with your new friends? Oh, yes. I am so glad/happy to hear that. I've got/ I have a terrible headache. Take a painkiller. My ear hurts. I'm sorry to hear that. Oh dear! My finger is bleeding. Why don't you put a plaster on it? I've sprained my ankle. Put some ice on it. I'm in trouble. I don't know what to do. Stative verbs (be, want, hurt, have, feel, know...)</i></p> <p>Заповедни начин. <i>Why don't we/you + инфинитивна основа глагола.</i> <i>Would like + именица/инфинитив глагола.</i> Употреба придевско-предлошких израза <i>tired of / sick of / fed up with / bored with.</i> <i>The Present Perfect Simple Tense</i> (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - опише и упореди жива 	<p>5. ИСТОРИЈА, ВРЕМЕНСКО ИСКУСТВО И ДОЖИВЉАЈИ ВРЕМЕНА (ПРОШЛОСТ), ГЕОГРАФСКЕ</p>	<p><i>What does Emma look like? She looks gorgeous. She's the prettiest girl in our class. What's he like? He's smart and hard-working. Noah doesn't care about anyone. He's is selfish. My friend is sporty and good-looking, but he is very shy. Her clothes are cool! Samuel is as tall as his brother/not as(so) tall as</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<p>бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 	<p>ОСОБЕНОСТИ</p>	<p><i>his father.</i> <i>This laptop is less expensive than that one. It's the least expensive laptop in the shop.</i> <i>Jacob's room is usually tidy, but Michael's is often untidy/messy. You can find his clothes everywhere.</i> <i>Why is he exhausted? Because the trip was exhausting.</i> <i>The party was really exciting. Everybody was excited.</i> <i>She looks really unhappy.</i> <i>How does he swim? He swims well. We worked hard. He was running fast. It is raining heavily.</i> <i>Are they listening carefully?</i> <i>Ten minutes from here is the biggest wheel of its kind in the world – the London Eye. The buildings are amazing /fantastic.</i> <i>That's the cafe where my sister works.</i> <i>Is that the message which/that Tom sent? There's somebody/nobody/no one in the street.</i> <i>There was nothing strange in his voice. Everything was OK.</i> <i>This chair's uncomfortable. That's impossible!</i> <i>The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости, The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости. Поређење придева по једнакости as...as, not so/as...as.</i> <i>Поређење придева са less и the least.</i> <i>Придеви са наставцима –ed и –ing.</i> <i>Творба и употреба прилога за начин (beautifully, quickly, happily, well, badly, fast, hard...)</i> <i>Употреба одређеног члана уз суперлатив</i></p>	
---	-------------------	---	--

		<p>придева.</p> <p>Употреба/изостављање одређеног члана уз називе места. (споменици, музеји, улице, паркови...). Релативне заменице <i>who, which, that, whose, where...</i></p> <p>Неодређене заменице (<i>somebody, something, anybody, anything, nobody, no one, nothing, everything...</i>).</p> <p>Питања са <i>What...like, How, Why...</i></p> <p>Негативни префикси <i>un-, im-...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.);</p> <p><i>When did Columbus discover America? Who invented the telephone? People lived in caves a long time ago. We saw a good film last week. She used to wear glasses.</i></p> <p><i>Did he use to drink tea every morning? No, he didn't. What did you do when you heard the noise? First, I called the police. What were you doing when you heard the noise? I was watching TV. At ten o'clock yesterday morning, I was cycling to school. I fell off my bike and hurt my knee. I couldn't stand up. Was there anyone to help? No, there wasn't.</i></p> <p><i>I was walking down the lane when I saw a beautiful lady. She was wearing a red dress and a big red hat.</i></p> <p><i>While I was sleeping, my brother was helping our father in the garden. She was sleeping when we came in.</i></p> <p><i>As soon as I saw them, I started to run.</i></p> <p><i>They have finished their project. They finished it yesterday.</i></p>	
--	--	---	--

		<p><i>Who did you get the letter from?</i> <i>Have you ever been to London? Yes, I have. I was there last year./ No, I haven't. I have never been to London.</i> <i>He has just arrived.</i> <i>I've already learnt to use that program. Have they arrived yet?</i> <i>They haven't finished their dinner yet.</i> <i>The Past Simple Tense</i> правилних и неправилних глагола, све употребе. <i>The Past Continuous Tense</i>, све употребе <i>Used to</i>. Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple Tense</i> и <i>The Past Continuous Tense</i>. <i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са <i>ever, never, just, already, yet...</i> Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple Tense</i> и <i>The Present Perfect Simple Tense</i>. Модални глагол <i>could</i> за изражавање способности у прошлости Linking words and phrases (<i>first, then, next, as soon as, after that, finally...</i>). Питања са <i>Who/What/Where/When/Why...</i> Питања са препозиционим глаголима. (Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости;</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих - упуту уобичајене молбе и захтеве - честита, захвали се и 	6. СЛОБОДНО ВРЕМЕ (ЗАБАВА, РАЗОНОДА), ЖИВИ СВЕТ, ЖИВОТНИ	<p><i>Can/Could you help me with these bags, please?</i> <i>They're too heavy. Could I have a glass of water, please?</i> <i>Could I see your exercise book, please? Yes, just a minute. Oh, no. I can't find it. May I see your</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - диктат - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<p>извини се користећи једноставнија језичка средства</p>	<p>ЦИКЛУСИ, ПРОФЕСИОНАЛНИ ЖИВОТ</p>	<p><i>tickets, please? Here you are, sir. Thank you. Will you open the door for me? Sure. I'm so sorry for... It's all my fault. Sorry, it was an accident. I didn't mean to (break your skateboard). That's all right/OK. Never mind. It doesn't matter. Thank you for (your help). Thank you from the bottom of my heart. That's very kind of you. That means a lot to me. Don't mention it. It's nothing. You're welcome. Well done. Congratulations! Happy (festival). When does the train for Glasgow leave? It leaves at 7.38. School starts at 8.45. Which book do you want? The red one. Can I try on those trousers, please? Which ones? The blue ones.</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may. Would you like...? Will</i> за изражавање молби.</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, реда вожње, распореда и сл. Заменице <i>one, ones</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе 	<p>7. МОДА И ОБЛАЧЕЊЕ</p>	<p><i>Don't throw litter around. Save energy. Turn off lights when not in use. You can/can't sit here. The seat is/isn't free. Can I use your mobile phone? Sure. You mustn't use calculators during the exam. Students must turn off their phones in the classroom. Do you have to wear a uniform at your school? John can't come because he has to work. I must get up early tomorrow morning.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -писмени задатак -усмено одговарање -активност на часу -презентација

<p>обавезе</p> <ul style="list-style-type: none"> - саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства - разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност - формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност - пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто - разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих - изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење 		<p><i>I don't have to take my dog for a walk every day/tomorrow. My parents let me go out at weekends.</i></p> <p><i>They won't let us feed the animals.</i></p> <p><i>Our head teacher made us clean our classroom last Friday.</i></p> <p><i>John couldn't come because he had to work.</i></p> <p><i>He didn't have to come early yesterday.</i></p> <p><i>You should slow down, you shouldn't run down the corridor.</i></p> <p>Заповедни начин.</p> <p>Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и присуство/одсуство обавезе – <i>can/can't, must/mustn't, have to/don't/doesn't have to, had to/didn't have to, should/shouldn't.</i></p> <p><i>Let/Make + инфинитивна основа глагола.</i></p> <p><i>Is this your dog? No, it's Steve's dog. Whose house is this? It's Jane and Sally's house. They're Jane's and Sally's bags. These are the children's toys. That's my parents' car. This is my blanket. This blanket is mine.</i></p> <p><i>This isn't your card. It's hers.</i></p> <p><i>I've got/I have a ruler. Have you got/Do you have a pen? Sally hasn't got /doesn't have an umbrella.</i></p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/friends'/ children's books.</i></p> <p>Присвојне заменице <i>mine, yours...</i></p> <p>Питања са <i>Whose.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола;</p> <p><i>Is this your dog? No, it's Steve's dog. Whose house is this? It's Jane and Sally's house. They're Jane's and Sally's bags. These are the children's toys.</i></p>	
---	--	--	--

		<p><i>That's my parents' car. This is my blanket. This blanket is mine.</i></p> <p><i>This isn't your card. It's hers.</i></p> <p><i>I've got/I have a ruler. Have you got/Do you have a pen? Sally hasn't got /doesn't have an umbrella.</i></p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/ friends' / children's books.</i></p> <p>Присвојне заменице <i>mine, yours...</i></p> <p>Питања са <i>Whose.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.</p> <p><i>I love working with people. I don't like skiing. I'm bad at it. What do/don't you like doing?</i></p> <p><i>Peter hates watching horror films. He enjoys playing video games. I can't/couldn't stand the heat. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport?</i></p> <p><i>What are your hobbies and interests?</i></p> <p><i>Fifteen out of thirty people like tennis – eight boys and seven girls.</i></p> <p>Придевско-предлошке фразе – <i>interested in, good/bad at, crazy about...</i></p> <p>Глаголи <i>like/love/hate/enjoy/can't stand</i> + глаголска именица Питања са <i>What, Who, Why</i></p> <p>...</p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини; уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм.</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота 	<p>8. ВЕРБАЛНА И НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА, ЕМОЦИЈЕ, МЕЂУЉУДСКИ ОДНОСИ</p>	<p><i>Read the explanation and circle the correct words. State your problem and describe how you feel about it. Use the expressions below.</i></p> <p><i>Make a project about an important city in your town. Make a map and label the important places.</i></p> <p><i>To end the call, tap the „end call” button (typically a red button on the left side of your cell phone) or close your phone.</i></p> <p><i>Do not touch the adapter with wet hands.</i></p> <p>Заповедни начин.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмено одговарање - активност на часу - презентација
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима - разуме једноставне предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење 	<p>9. ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЕКОЛОШКА СВЕСТ, ХИГИЈЕНА</p>	<p><i>Excuse me. How do I get to...? What’s the best way to...? Could you tell me the way to...? Go straight on until you get to (a bridge). Cross (the bridge). Turn back. Go back. Turn left/right into... Take the first/second turning on the right/left. Go along... It’s on the left/right. It’s opposite/behind/between/in front of/near/next to/at the corner/just around the corner...</i></p> <p>Заповедни начин.</p> <p>Предлози за изражавање положаја и просторних односа – <i>in front of, behind, between, opposite...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места.</p> <p><i>I’m going to the swimming pool. Would you like to come? Yes, please. I like swimming. Would you like a cup of tea? No, thank you/thanks.</i></p> <p><i>What are you doing next weekend? Do you want to come to my party? Yes, I’d love to. When is it? At 7.30 on Saturday. Do you fancy/How about a game of tennis this afternoon? Sorry. I can’t. I’ve got a dance class.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмено одговарање - активност на часу - презентација

<p>- упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе</p> <p>- затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности</p>		<p><i>Shall we go to the sports centre today? Good idea. See you there at 6.00 pm. That's no good for me. What about 5.30? Yes, sure. How about trying my new computer game this morning? I'm afraid I can't. I'm looking after my little sister. Why don't we go to the park? Let's get out of here. That sounds good. The music is too loud. We could/ may/might stay here and watch DVDs. That's boring. If it is cold, put on your jacket. If you hurry, you won't miss the bus. If you don't feel well, you should see a doctor. I've got the flu. You must stay in bed and drink lots of hot drinks. If you don't stay up late, you won't feel tired. You shouldn't eat too much chocolate. Don't give your real name on the Internet.</i></p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за унапред договорене радње. Заповедни начин.</p> <p>Изрази: <i>How about...? What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's...</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање предлога – <i>can/could/may/might</i>.</p> <p>Модални глаголи <i>should</i> за давање савета.</p> <p>Први кондиционал.</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве.</p>	
---	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција

5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
7. Лични идентитет, породица, окружење												1,4,5,10, 11
8. Млади- деца и омладина, школа, школски живот												1,4,5, 7,10,11
9. Транспорт и превозна средства, временско искуство и доживљаји времена (будућност)												1,4,5,8, 10
10. Здравље, лечење, спорт, слободно време, хобији, емпатија и брига о другоме, међуљудски односи												1,4,5,6, 10
11. Историја, временско искуство и доживљаји времена (прошлост), географске особености												1,4,5, 9,10
12. Слободно време-забава, разонода, живи свет, животни циклуси, професионални живот												1,2,4,5,10
13. Мода и облачење, школа, школски живот												1,3,4,5
14. Вербална и невербална комуникација, емоције, међуљудски односи												1,4,9,10,11

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

Назив предмета: Немачки језик

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Стандарди:

ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.

ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.

ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно.

ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење.

ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.

ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најубичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе.

ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).

ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе.

ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.

ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).

ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.

ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби).

ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет.

ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.

ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.

ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.

ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).

ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.

ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).

ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.

ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).

ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.

ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.

ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).

ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.

ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.

ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.

ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.

ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.

ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.

ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе.

ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима.

ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику.

ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.

ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.

ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно.

ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.

ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.)

ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима.

ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.

ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.

ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.

ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике.

ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.

ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.

ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину.

ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу.

ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности.

ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.2.1.21. Искузује допадање и недопадање, слагање и неслагање.

ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.

ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.

ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.

ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе.

ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично.

ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.

ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.

ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.

ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.

ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).

ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).

ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.

ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.

ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).

ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура.

ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.

ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.

ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.

ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.

ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

- ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања.
- ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.
- ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.
- ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.
- ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.
- ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.
- ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима.
- ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту.
- ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.
- ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе.
- ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике.
- ДСТ.3.1.12. Разуме смисао једноставнијих рекламних порука.
- ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.
- ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.
- ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.
- ДСТ.3.1.16. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ (вербалним и невербалним средствима).
- ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве.
- ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују.
- ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.
- ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу,

аспектима приватног и школског живота.

ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.

ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.

ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.

ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.

ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.

ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.

ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.

ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију.

ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.

ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.

ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.

ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.

ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).

ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.

ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.

ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик.

ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.

ДСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема.

ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.

ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних

култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Magnet neu 2 уџбенички комплет за шести разред основне школе (уџбеник, радна свеска, аудио ЦД) Ђорђо Мота, Весна Николовска, Klett	
	остало	Свеска, оловка, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	Вербално- текстуалне (монолог, дијалог, објашњавање, дискусија, дебата, читање, писање), аудитивна.		
Иновације	Учешће у пројектима у оквиру одељења и ван њега, израда паноа и презентација, коришћење материјала са интернета (тестови, квизови, игре).		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • планира • ораганизује • бира садржаје • усмерава • реализује • демонстрира • објашњава • даје упутства • омогућује примену наученог • партнер у учењу • обезбеђује ресурсе • прати ефекте сопственог рада • прати ефекте рада ученика 	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • учествује у вежбању • учествује у разговору • учествује у пројекту • ради самостално и интерактивно 	

	<ul style="list-style-type: none"> • упоређује • посматра • процењује • сарађује • креира
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе;</p> <p>– поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства;</p> <p>– постави и одговори на једноставна питања личне природе;</p> <p>– у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;</p>	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих, једноставних текстова који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; реаговање на усмени или писани импулс саговорника и иницирање комуникације; усмено и писано давање информације о себи и другима; усмено и писано тражење информације о другима.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Hallo. Ich bin Anna. Und du? Wie heißt du? Er heißt Andreas. Mein Name ist Andera Zilinski. Freut mich. Wie alt bist du? Ich bin 12. Woher kommst du? Ich komme ausSerbien. Wo wohnt deine Tante? Meine</i></p>	<p>Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.</p> <p>-контролна вежба -писмени задатак - диктат -усмено одговарање -активност на часу -презентација</p>

		<p><i>Tante wohnt in Wien. Franz ist mein Schulfreund. Wir gehen in die sechste Klasse. Wann bist du geboren? Am .....(s)ten ..... Wie ist deine Telefonnummer?</i></p> <p><i>Wie geht`s? Wie geht es Ihnen? Gut, danke. Und dir? Und Ihnen? Na ja, es geht. Schlecht. Auf Wiedersehen. Gute Nacht. Tschüs. Bis bald!</i></p> <p>Презент слабих глагола и најфреквентнијих јаких глагола.</p> <p>Употреба одређеног, неодређеног, негационог, присвојног члана у номинативу и акузативу. Употреба нултог члана.</p> <p>Употреба упитних заменица и прилога (<i>wer, was; wo, wie, wann, woher</i>).</p> <p>Употреба показне заменице <i>das</i>.</p> <p>Исказна и упитна реченица – положај глагола/ред речи.</p> <p>Основни бројеви до 1000.</p> <p>(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа (<i>Herr Becker, Frau Bauer</i>); имена и надимци; начин писања адресе.</p>	
<p>– разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;</p> <p>– опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА И МЕСТА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних описа бића, предмета, појава и места; усмено и писано описивање бића, предмета, појава</p>	

језичка средства;		<p>и места.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Meine Freundin ist groß und schlank. Wie sind deine Haare? Blond oder braun? Ihr Hund ist 2 Jahre alt, klein und schwarz. Er frisst gern Kekse. Anna ist meine beste Freundin. Sie ist nett und freundlich. Sie sieht sehr schön aus. Das ist unsere Wohnung. Sie ist neu und groß. Ich finde sie sehr schön. Wir wohnen in der Stadt. Meine Großeltern leben auf dem Lande. Die Natur ist wunderschön. Ich fühle mich wohl in ihrem Haus.</i></p> <p>Презент најчесталијих глагола с префиксом.</p> <p>Употреба придева и прилога као именског дела предиката уз глагол <i>sein</i>.</p> <p>Присвојни чланови/детерминативи у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Ред речи у исказној и упитној реченици.</p> <p>Употреба предлога с дативом уз глаголе мировања.</p> <p>(Интер)културни садржаји: најважније географске карактеристике земаља немачког говорног подручја; биљни и животињски свет.</p>	
– разуме једноставне предлоге и одговори на њих;	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА	Језичке активности у комуникативним	

<p>– упути једноставан предлог;</p> <p>– пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;</p>	<p>УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова који садрже предлоге; усмено и писано договарање око предлога за учешће у заједничкој активности; писање позива за заједничку активност (нпр. прославу рођендана, спортску активност и сл.); прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Gehen wir ins Kino/ Theater/ zum Sportplatz? Warum nicht? Das ist eine gute Idee. Komm, wir basteln ein Spielzeug! Mach mit! Ja, gern./ Leider kann ich nicht. Ich habe keine Zeit./Nein, tut mir leid. Ich muss lernen.</i></p> <p><i>Gehen wir zu Peter? Wann treffen wir uns dann morgen? Um sechs an der Bushaltestelle.</i></p> <p><i>Möchtest du mitkommen?</i></p> <p><i>Wollen wir ihm etwas mitbringen? Ja, vielleicht eine Schokolade.</i></p> <p>Заповедни начин фреквентних глагола.</p> <p>Модални глаголи (<i>können, wollen, möchten</i>).</p> <p>Употреба предлога са акузативом (уз глаголе кретања).</p> <p>Употреба предлога с дативом и</p>	
---	--	--	--

		<p>акузативом – (<i>an, in, auf, zu</i>).</p> <p>(Интер)културни садржаји: разонода; прикладно позивање и прихватање/одбијање позива.</p>	
<p>– разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих;</p> <p>– упуту једноставне молбе и захтеве;</p> <p>– затражи и пружи кратко обавештење;</p> <p>– захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нуди/тражи помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења; усмено и писано упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу; усмено и писано изражавање захвалности и извињења.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Entschuldigung, können Sie das Fenster aufmachen? Danke. Ich danke Ihnen/Bitte. Darf ich Sie etwas fragen? Wo ist der Markt? Tut mir leid, das ich weiß auch nicht. Kannst du mir ein Glas Wasser geben? Danke. Vielen Dank. Ich danke dir./Nichts zu danken. Gern geschehen. Hallo. Hier ist Sandra, kann ich Birgit sprechen? Tut mir leid, aber sie ist nicht zu Hause.</i></p> <p>Употреба неодређеног члана у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Употреба модалних глагола у презенту.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила</p>	

		учтиве комуникације, дружење и пријатељски односи.	
<p>– разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;</p> <p>– даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања;</p>	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за наставну активност, за компјутерску или обичну игру, за употребу апарата/апликација, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено давање једноставних упутстава уз адекватну гестикулацију или без ње; писано давање једноставних упутстава.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Lies den Text und antworte auf die Fragen. Ergänze die Sätze. Schreib deinem Freund/deiner Freundin eine E-Mail/ eine SMS./Du sollst die rote Taste drücken./Kartoffeln schälen/Nudeln kochen.</i></p> <p>Заповедни начин.</p> <p>Употреба модалних глагола у презенту.</p> <p>Инфинитив у функцији заповести.</p> <p>(Интер)културни садржаји: традиционалне/омиљене врсте јела; игре.</p>	
– разуме честитку и одговори на њу;	УПУЋИВАЊЕ ЧЕСТИТКИ И ИЗРАЖАВАЊЕ	Језичке активности у комуникативним ситуацијама	

<ul style="list-style-type: none"> – упути пригодну честитку; – захвали се користећи једноставна језичка средства; – саопшти кратку поруку којом се захваљује; 	<p>ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова у којима се честитају празници, рођендани и значајни догађаји или се изражава жаљење; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Herzlichen Glückwunsch! Alles Gute zu/ zum/ zur.....!</i> <i>Zum Geburtstag viel Glück! Ich gratuliere dir zu .... Frohe Weihnachten/Ostern.</i> <i>Tut mir leid. Schade. Mehr Glück nächstes Mal.</i></p> <p>Употреба личних заменица у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Узвичне реченице.</p> <p>(Интер)културни садржаји: значајни празници и догађаји и начин обележавања; честитање.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости; – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/ 	<p>ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И РАДЊИ У САДАШЊОСТИ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима; тражење и давање информација о сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима, у усменом и писаном облику; усмено и писано давање краћих</p>	

<p>активности користећи неколико везаних исказа;</p>		<p>описа о сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Ich lebe in einer Großstadt. Meine Wohnung ist im Erdgeschoss/ im zweiten Stock. Was machst du am Wochenende? Ich räume mein Zimmer auf, lerne und am Nachmittag gehe ich aus. Sieht dein Vater gern fern? Was trainierst du? Wann gehst du zum Training? Mittwochs und freitags.</i></p> <p>Садашње време (слаби и јаки глаголи, глаголи с префиксом, модални глаголи).</p> <p>Употреба прилога за време и место (<i>donnerstags/da, dort, hier</i>).</p> <p>Ред речи у исказној, упитној и узвичној реченици.</p> <p>Редни бројеви.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.</p>	
<p>– разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости;</p> <p>– размени информације у вези са догађајима у прошлости;</p> <p>– опише у неколико краћих,</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова у којима се описују догађаји и активности у прошлости; усмено и писано описивање догађаја и активности у прошлости.</p>	

<p>везаних исказа догађај из прошлости;</p>		<p>Садржаји</p> <p><i>Ich war gestern bei Maria. Am Montag hatten wir kein Deutsch, unsere Lehrerin war krank.</i></p> <p><i>Was hast du gefrühstückt? Ich habe Butterbrot gegessen und Tee getrunken. Meine Großeltern hatten viele Tiere auf dem Bauernhof.</i></p> <p><i>Mozart ist in Salzburg geboren. Er war Pianist und Komponist. Er hatte eine Schwester. Er war sehr berümt.</i></p> <p>Прошло време.</p> <p>Претерит помоћних глагола <i>sein/haben</i>. Перфект најфреквентнијих слабих и јаких глагола.</p> <p>Прилози и прилошки изрази за време: <i>gestern, vorgestern, vor drei Tagen, letztes Jahr, im Jahr 1746...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: живот некад и сад.</p>	
<p>– разуме планове и намере и реагује на њих;</p> <p>– размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама;</p> <p>– саопшти шта он/она или неко други планира, намерава;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПЛАНОВА И НАМЕРА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих, једноставних текстова у вези са плановима и намерама;</p> <p>усмено и писано договарање о планираним активностима.</p> <p>Садржаји</p>	

		<p><i>Am Samstag gehen wir ins Museum. Wir treffen uns um 10 Uhr vor dem Museum. Kommst du mit? Gerne.</i></p> <p><i>Ich möchte am Sonntag eine Grillparty machen./Um wieviel Uhr sollen wir kommen? Kannst du mir morgen beim Umzug helfen?/Leider kann ich nicht. Ich muss zu meinen Großeltern gehen. Mein Opa hat Geburtstag.</i></p> <p>Употреба садашњег времена за будућу радњу.</p> <p>Предлози.</p> <p>Прилози за време (<i>heute, morgen, bald...</i>). Модални глаголи.</p> <p>(Интер)културни садржаји: свакодневни живот, обавезе и разонода; породични и пријатељски односи.</p>	
<p>– разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;</p> <p>– изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; усмено и писано исказивање интересовања за туђа осећања; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Mir ist kalt/heiß. Ich habe (keinen) Hunger/Durst. Ich bin müde/traurig/froh.</i></p>	

		<p><i>Ich habe Angst. Ich fühle mich (nicht) wohl. Mein Kopf tut weh. Ich habe Kopfschmerzen./Tut mir leid, nimm dann eine Tablette ein./ Geh ins Bett/ Du sollst zum Arzt gehen.</i></p> <p><i>Das macht mir großen Spaß! Das finde ich toll!</i></p> <p>Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Заповедни начин (друго лице једнине и множине).</p> <p>Прилози за начин (<i>viel, gern, schlecht, super, toll</i>).</p> <p>(Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; употреба емотикона; емпатија.</p>	
<p>– разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих;</p> <p>– разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања;</p> <p>– опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И ВЕЛИЧИНА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање краћих и једноставних текстова у вези са просторним односима и величинама уз визуелну подршку или без ње; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Entschuldigung, wie komme ich zur Bibliothek?/Gehen Sie geradeaus und dann die erste Straße links. Gibt es hier eine</i></p>	

		<p><i>Apotheke? Ja, sie ist gleich neben der Post/ hinter dem Hotel. Novi Sad ist etwa 80km von Belgrad entfernt. Wo liegt der Bodensee? In der Schweiz? Warst du schon am Bodensee? Der See ist 60km lang und 14km breit.</i></p> <p>Употреба датива и акузатива уз глаголе мировања и кретања.</p> <p>Прилози за правац и место: <i>geradeaus, links, rechts.</i></p> <p>Заповедни начин.</p> <p>Предлози за изражавање положаја и просторних односа (<i>in, an, auf, hinter, unter, vor, neben, zwischen...</i>)</p> <p>(Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; локалне мерне јединице; природа.</p>	
<p>– разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама;</p> <p>– тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства;</p> <p>– опише дневни/недељни</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима.</p>	

<p>распоред активности;</p>		<p>Садржаји</p> <p>Употреба садашњег времена за изражавање будућности.</p> <p>Прилози за време (<i>heute, manchmal, immer, nie...</i>).</p> <p>Повратни глаголи.</p> <p>(Интер)културни садржаји: климатски услови у <i>земљама немачког говорног подручја</i>; типично радно време.</p>	
<p>– разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност;</p> <p>– формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност;</p> <p>– пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова у којима се саопштава шта неко има/нема или чије је нешто; тражење и давање информација у вези са поседовањем и припадањем.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Ist das dein Bruder? Nein, mein Bruder ist viel größer. Wessen Auto ist das? Das ist das Auto von unserer Nachbarin. Wem gehört diese Tasche? Das ist Marias Tasche. Ich brauche einen Kugelschreiber./Nimm meinen.</i></p> <p><i>Ich habe einen Hund und keine Katze.</i></p> <p>Употреба присвојних чланова у номинативу, дативу и акузативу.</p> <p>Изражавање припадности предлогом <i>von</i> + датив.</p> <p>Употреба глагола <i>gehören</i>.</p>	

		<p>Употреба одређеног и неодређеног члана.</p> <p>Негација.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.</p>	
<p>– разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;</p> <p>– опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА, ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова у вези с нечијим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација у вези са својим и туђим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој се допадају/не допадају; усмено и писано описивање интересовања, хобија, активности и ствари које му/јој се допадају/не допадају.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Was machst du gern/nicht gern? Ich spiele gern Klavier. Früh aufstehen mag ich nicht. Isst du gern Erdbeeren? Ja, sie sind so lecker.</i></p> <p><i>Gehst du gern einkaufen? Nein, das finde ich langweilig. Wie findest du unsere neue Deutschlehrerin?/Sie ist nett und hübsch. Mein Lieblingsschauspieler ist ein Italiener. Was isst du lieber – Äpfel oder Birnen? Basketball spiele ich am liebsten.</i></p> <p>Презент модалног глагола <i>mögen</i>.</p>	

		<p>Сложенице – род и грађење: (рецептивно).</p> <p>Глаголи <i>finden</i> и <i>gefallen</i> за изражавање допадања/недопадања.</p>	
<p>– разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега;</p> <p>– пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства;</p> <p>– пита/каже/израчуна колико нешто кошта;</p> <p>– састави списак за куповину;</p> <p>– на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану;</p> <p>– изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми...).</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова који говоре о количини нечега; усмено и писано постављање питања и давање одговора у вези са количином; слушање и читање текстова на теме куповине и поруџбине у ресторану; играње улога ради симулације ситуација у којима се нешто купује, наручује; писање списка за куповину; размена информација о ценама производа и рачунање цена; изражавање количине у мерама.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Wie viele Häuser siehst du auf dem Bild? Da sind 10 Häuser, nicht wahr! Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? 200 Gramm. Gibt es etwas Butter im Kühlschrank? Ja, wir brauchen keine Butter. Haben Sie Äpfel? Ja, wieviel brauchen Sie? Zwei Kilo. Und was kostet ein Kilo? 2,20 Euro. Haben Sie diesen Rock in Größe 36? Dieser Rock kostet 12 Euro, das ist nicht teuer. Wie viele Schüler haben eine Eins in Mathe bekommen? Nur 5 von 25 Schülern in der Klasse. Also nur ein Fünftel, das ist nicht gut.</i></p>	

		<p>Употреба језичких средстава квантификације.</p> <p>Исказивање количине и цене.</p> <p>Основни бројеви до 1000.</p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валута, читање цена, намирнице и производи специфични за циљну културу.</p>	
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ											МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1. Meine Freunde												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
2. Sport, Sport, Sport												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
3. Tagesabläufe												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

4. Meine Klamotten											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
5. Alles Gute zum Geburtstag											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
6. Krank und gesund											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
7. Mein Stadtviertel											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
8. Hier wohne ich											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: Ликовна култура

Циљ: Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације саджаја користе различите технике и средства да упознају њихова визуелна и ликовна својства;

Стандарди:

Л.К.1.1.1. -Разликује и користи (у свом раду) основне медије , материјале и технике (цртање, сликање , вајање) визуелних уметности;

Л.К.1.1.2.- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове;

Л.К.1.1.3. и Л.К.1.2.3.- Описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)

Л.К.1.3.2.-Зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр.костимограф, дизајнер, архитекта...);

Л.К.1.3.4.- Зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу;

Л.К.2.1.1.- Познаје и користи (у свом раду основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности;

Л.К.2.1.2 и Л.К. 2.2.2.- Образлаже свој рад и радове других (нпр.наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

Л.К.2.2.1.- Одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт;

Л.К.3.1.1.-Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности.

Л.К.3.1.2 и Л.К.3.2.1.- Одабира адекватна средства (медији, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најболји начин реализовати соју идеју;

Л.К.3.2.2- Изводи радове са одређеном наменом користећи основне визуелне елементе и принципе Л.К.1.1.1. -Разликује и користи (у свом раду) основне медије , материјале и технике (цртање, сликање , вајање) визуелних уметности;

Л.К.1.1.2.- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове;

Л.К.1.1.3. и Л.К.1.2.3.- Описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)

Л.К.1.3.2.-Зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр.костимограф, дизајнер, архитекта...);

Л.К.1.3.4.- Зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу;

Л.К.2.1.1.- Познаје и користи (у свом раду основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности;

Л.К.2.1.2 и Л.К. 2.2.2.- Образлаже свој рад и радове других (нпр.наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

Л.К.2.2.1.- Одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт;

Л.К.3.1.1.-Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности.

Л.К.3.1.2 и Л.К.3.2.1.- Одабира адекватна средства (медији, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најболји начин реализовати соју идеју;

Л.К.3.2.2- Изводи радове са одређеном наменом користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат.

Л.К.3.2.4- Уочава међјусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других;

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	.Уџбеник: Ликовна култура за шести разред основне школе КЛЕТТ	

	остало	: Графитна оловка, блок, фломастери, темпере, пластелин, четке, колаж папир, репродукције		
Наставне методе	Монолошка, дијалoшка, демонстрације, показивање, приказивање, практични радови, екперементалне радионице			
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, израда сценографије и костима			
Активности	Наставника	- Планира- Ораганизује- Бира садржаје- Усмерава- Реализује- Демонстрира- Објашњава - Даје упутства- Омогућује примену наученог- Партнер у учењу- Обезбеђује ресурсе- Прати ефекте сопственог рада- Прати ефекте рада ученика		
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> ● усвајање знања ● понављање ● опажање ● откривање и увиђање законитости и процеса ● вежбање ● посматрање ● изражавање својих мисли и закључака ● учешће у дискусији ● анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације ● примена усвојеног знања 		
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика			
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба			

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>препознаје ритам у структурама природних и вјештачких материјала; анализира спонтани и намјерни ритам; представља ритам (понављање и смјену) ликовних елемената (линија, боја, облика, величина) у композицији; користи различите врсте композиције; приказује ритам унутар композиције.</p>	<p>1. СЛОБОДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ</p>	<p>2. Ритам у структурама природних материјала (мотиви из биљног свијета и природног окружења). Ритам у структурама вјештачких материјала (мотиви из архитектуре и скулптуре). Спонтани ритам боја, линија, површина и облика.</p>	<p>Естетско процењивање и израда панона</p>
<p>набраја и изводи различите вриједности линије; разликује врсте линија: по карактеру, току и значењу; препознаје линије у природи; користи декоративну и конструктивну линију; користи линију у свим ликовним подручјима (цртању, сликању, обликовању и преобликовању); креира</p>	<p>2. ЛИНИЈА</p>	<p>.Карактер и врсте линија. Линије у природи. Линија као средство за стварање различитих квалитета површина. Линија као ивица тродимензионалног тијела. Контурне, текстурне и структурне линије у подручјима обликовања и преобликовања.</p>	<p>Естетско процењивање и израда панона</p>

<p>цртеж употребом и комбинацијом линија</p> <p>разликује природне и вјештачке облике; анализира врсте облика (природни и вјештачки /правилни и неправилни); распоређује облике у равни или простору који се додирују, мимоилазе, преклапају; разликује геометријске облике од геометријских тијела; анализира основне облике и како се повезују, те њихово грађење у изведене и сложене; представља различите врсте облика и квалитете површине у свим ликовним подручјима (цртању, сликању, обликовању и</p>	<p>3. . ОБЛИК</p>	<p>Врсте и карактер облика. Природни облици (правилни и неправилни). Основни геометријски површински/двострумензионални облици и начини њиховог представљања у различитим ликовним подручјима. Основни геометријски трострумензионални облици/тијела и начини њиховог представљања у ликовним подручјима. Повезивање облика у простору (појам и врсте перспективе)</p>	<p>Естетско процењивање и израда паноа</p>
<p>дефинише појам орнамент; препознаје орнамент и његове елементе; препознаје орнамент у различитим историјским умјетничким епохама (архитектури, вајарским и сликарским дјелима, дизајну); разликује врсте</p>	<p>4. ОРНАМЕНТ</p>	<p>Појам и основне карактеристике орнамента. Елементи орнамента: симетрија, понављање, преплет, палмете, розете, спирале, лавиринт. Врсте орнамената: линеарни, површински и трострумензионални (геометријски, биљни животињски</p>	<p>Естетско процењивање и израда паноа</p>

<p>орнамената: линеарни, површински и тродимензионални (геометријски, биљни животињски); разликује елементе орнамената: симетрија, понављање, преплет, палмете, розете, спирале, лавиринт; разликује декоративну и примјењену умјетност; ликовно представља све врсте орнамената у различитим ликовним подручјима (поштујући етапе у изради)</p>			
<p>Ученик: препознаје облике/начине визуелног споразумијевања; разликује средства/облике визуелног споразумијевања; уочава визуелну поруку у виду знака, симбола, слике; израђује ликовни рад представљајући облике визуелног споразумијевања (знак, симбол, лого, грб, плакат, илустрација и сл)</p>	<p>5.ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМИЈЕВАЊЕ</p>	<p>Начини визуелног споразумјевања. Креирање једноставне визуелне поруке (знак, симбол, лого). Креирање сложеније визуелне поруке (грб, плакат, застава, илустрација).</p>	<p>Естетско процењивање и израда паноа</p>
	<p>6.. БОЈА,</p>	<p>Контраст у односима боја (комплементарне, свијетлотамно); Композиција у којој је</p>	<p>Естетско процењивање и израда паноа</p>

<p>уочава контраст у односу боја (комплементарни, свијелотамно); разликује комплементарне парове боја, и изводи композицију користећи овај контраст</p>	<p>КОНТРАСТНЕ БОЈЕ</p>	<p>представљена употреба комплементарних парова боја (мотиви: природни и вјештачки облици, пејзаж, мртва природа, апстрактни мотиви;..); Композиција изведена представљањем односа свијетло-тамно.</p>	
<p>наводи значај култура старих цивилизација; разликује основне карактеристике у архитектури, скулптури и сликарству одређене епохе; препознаје стил израде скулптура, пећинског сликарства, плитких рељефа, вазног сликарства и зидног сликарства појединих епоха; израђује есејски рад који садржи конкретне информације о умјетничким дјелима одређене епохе; израђује ликовни рад који има карактеристике одређене епохе.</p>	<p>7. УМЈЕТНИЧКО НАСЛЕЂЕ</p>	<p>Умјетност Праисторије. Умјетност Египта. Умјетност Грчке</p>	<p>Естетско процењивање и израда паноя</p>

Распоред наставних тема по месецима у години за VIII разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу

7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	I X	X	X I	XII	I	II	II I	I V	V	V I	
Слободно ритмичко компоновање											4
Линија											4
Облик											4
Орнамент											4
Визуелно споразумевање											4
Боја контрасне боје											4
Уметничко наслеђе											4

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

<p>Назив предмета: Музичка култура</p> <p>Циљ: Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да : ☐</p> <p>-упознају музичке културе кроз обраду тема повезаних са музиком различитих епоха ☐</p> <p>-развију музикалност и креативност ☐</p> <p>-негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.</p>
--

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Музичка култура за шести разред ОШ - Александра Паладин , Драгана Михајловић Бокан , Логос, 2021.година	
	остало	Клавир,табла, ЦД плејер, телевизор,ДВД уређај,пројектор,компјутер	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	саопштава наставне садржаје организује и усмерава процес учења процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања преноси културне вредности преноси теоријска и практична знања формира правилан поглед на свет развија карактер ученика и црте личности упознаје ученике са методама и техникама успешног учења	
	ученика	усвајање знања понављање опажање откривање и увиђање законитости и процеса	

	<p>вежбање израда и презентовање самосталних практичних радова осматрање изражавање својих мисли и закључака учешће у дискусији анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације примена усвојеног знања</p>
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; – опише улогу музике у 	1. ЧОВЕК И МУЗИКА	<p><u>Средњи век:</u> Ранохришћанска музика.</p> <p>Византијско певање.</p> <p>Грегоријански корал.</p> <p>Рани облици вишегласја – мотет.</p> <p>Световна музика средњег века:</p> <p>трубадури, трувери</p> <p>минезенгери.</p> <p>Духовна и световна музика у средњовековној</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест,) -Израда панона -израда презентација</p>

<p>средњовековној Србији;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе; – издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената; – одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку; 		<p>Европи и Србији.</p> <p>Музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику.</p> <p><u>Ренесанса</u></p> <p>Развој духовног и световног вишегласја.</p> <p>Мотет, миса, мадригал.</p> <p>Највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђ. П. да Палестрина, О. ди Ласо.</p> <p>Инструментална музика ренесансе.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку; – опише разлику у начину добијања звука код 	<p>2. МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Инструменти са диркама: оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста.</p> <p>Народни инструменти.</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест,) -Израда панона -израда презентација</p>

<p>инструментата са диркама;</p> <p>– препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила</p>			
<p>– разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе;</p> <p>– коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте ;</p> <p>– идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе;</p> <p>– уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике;</p> <p>– идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;</p>	<p>3. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената.</p> <p>Слушање световне и духовне средњовековне и ренесансне музике.</p> <p>Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.</p> <p>Слушање дела традиционалне народне музике.</p> <p>Слушање дела инспирисаних фолклором.</p>	<p>-Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест) -Израда панона -израда презентација</p>
<p>– изводи музичке</p>	<p>4. ИЗВОЂЕЊЕ</p>	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи.</p>	<p>-Усмена провера</p>

<p>примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује правилну технику певања; – примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или 	<p>МУЗИКЕ</p>	<p>Певање песама из нотног текста солмизацијом.</p> <p>Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе.</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом.</p> <p>Свирање по слуху дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.</p> <p>Свирање из нотног текста дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима</p> <p>Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом</p>	<p>-Писмена провера(15-минутни тест) -Израда панона -израда презентација</p>
--	---------------	--	--

<p>покретом;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; 			
<ul style="list-style-type: none"> - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво. 	<p>5. МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука. Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Стварање мелодије на задати текст.</p> <p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима.</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера(15-минутни тест) -Израда паноа -израда презентација

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Човек и музика												1,2,3,4,5,6,7,9,10,11
Певањем и свирањем упознајемо музику												1,2,3,5,6,7,9,10,11
Музика средњег века и ренесансе												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Музички инструменти												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Историја

Циљ: Циљ изучавања наставног предмета Историја је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе раумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно – последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности које су одредиле развој људског друштва, и да познају националну историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава. Остали циљеви јесу:

- разумевање појма "средњи век" и основних одлика тог историјског периода;

- разумевање основних одлика феудалног друштва;
- стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји;
- стицање знања о улози религије у средњем веку;
- упознавање културних достигнућа средњег века;
- упознавање културних достигнућа Срба у средњем веку;
- коришћење историјских карата за период средњег века.

Стандарди:

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода

ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје

ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје

ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Историја 6, уџбеник из историје за шести разред основне школе, Душко Лопандић, Ивана Петровић, Нови Логос 2019.	

	остало	Свеска, графитна оловка, историјске карте, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике.
Наставне методе	монолошка, дијалошка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка	
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, презентација, дебате	
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • израда и презентовање самосталних и практичних радова • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена	1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА	Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови средњи век, нови век,	- Усмена провера - Писмена провера

<ul style="list-style-type: none"> - на понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности - илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација - разликује споменике различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини - илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву - изведе елементарно израживање засновано на коришћењу одабраних историјских извора и литетатуре 	<p>ПРОШЛОСТИ</p>	<p>преиндустријско доба, хронолошки и просторни оквири). Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).</p>	<p>(иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација</p>
<ul style="list-style-type: none"> - образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима - пореди историјске појаве - наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу раном средњем веку - на основу датих примера 	<p>2.ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи). Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани). Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам). Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи). Српске земље и Балканско полуострво</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација

<p>изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском</p> <ul style="list-style-type: none"> - на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку - идентификује типове државног уређења у периоду раногсредњег века - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најзначајније владарске породице - пореди положај и начин живота жена и мушкараца различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева у раном средњем веку - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења учења у раном средњем веку - идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном средњем веку - илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизаија - разликује споменике		<p>(досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености).</p> <p>Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Ћирило и Методије.</p>	
--	--	---	--

<p>различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини</p> <ul style="list-style-type: none"> - користећи ИКТ самостално или у групи презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом - учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања			
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - образлаже узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима - пореди историјске појаве и догађаје у Европи и Средоземљу у позном средњем веку - на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена - на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у позном средњем веку - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у позном средњем веку - на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница као и историјске од легендарних личности - образлаже најважније последице научно – техничких 	<p>3.ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Државно уређење (типови европских монархија; република). Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др). Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга). Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; легенда, о краљу Артуру.. Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи). Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска... Истакнуте личности: Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач. Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда паноа - Израда презентација
--	--	--	---

<p>открића у периоду позног средњег века - пореди положај и начин живота жена и мушкараца различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева у позном средњем веку</p>		<p>османска освајања у југоисточној Европи). Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга). Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба. Истакнуте личности: Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач</p>	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - образложи узroke и последице историјских догађаја на конкретним примерима - пореди историјске појаве - на основу датих примера изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском - на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница као и историјске од легендарних личности - идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном новом веку - образлаже најважније последице научно – техничких открића у периоду раног новог века - идентификује основне одлике и промене у начину производње у периоду раног новог века - илуструје примерима значај прожимања утицаја различитих држава периода раног новог века - самостално или у групи презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу 	<p>4. ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Преиндустријско доба)</p>	<p>Преиндустријско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције, Антверпена...).</p> <p>Велика географска открића и колонизација (истакнути морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; последице).</p> <p>Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе; књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања – прогон „вештица”...).</p> <p>Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови).</p> <p>Појава апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара).</p> <p>Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кристифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени.</p> <p>Врхунац моћи Османског царства (освајања, држава и друштво).</p> <p>Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, тест, контролна вежба) - Израда панона - Израда презентација
--	---	---	--

<p>одабраних историјских извора и литературе - повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом раног новог века - учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања</p>		<p>Истакнуте личности: Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић.</p>	
---	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

област/тема	време реализације										међупредметне компетенције	
	IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	VI		
1.Основи проучавања прошлости												1,2,3,7
2.Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку												1,2,3,7,9,10,11

3.Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку												1,2,3,7,9,10,11
4.Европа, свет и српске земље у раном новом веку												1,2,3,7,9,10,11

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

<p>Назив предмета: Географија</p> <p>Циљ: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.</p>
<p>Стандарди:</p> <p>ГЕ.1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ.1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред</p> <p>ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања</p> <p>ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p> <p>ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p> <p>ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p> <p>ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p> <p>ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања</p> <p>ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)</p> <p>ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p>

ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије
 ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије
 ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
 ГЕ.3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања
 ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање
 ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
 ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
 ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије
 ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије
 ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Географија за шести разред основне школе, Снежана Вујадиновић, Рајко Голић, Дејан Шабић, НОВИ ЛОГОС, 2019.	
	остало	Свеска, географски атлас, нема карта, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности 	

		<ul style="list-style-type: none"> • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Друштвена географија, предмет проучавања и подела.	Посматрање и праћење, усмена провера, контролна вежба, активност на часу, презентације и различите технике формативног оцењивања.

<p>– одређује математичко географски положај на Земљи;</p> <p>– анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;</p> <p>– оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;</p>	<p>ГЕОГРАФСКА КАРТА</p>	<p>Географска/картографска мрежа.</p> <p>Географска ширина и географска дужина, часовне зоне.</p> <p>Појам карте и њен развој кроз историју.</p> <p>Елементи карте (математички, географски и допунски).</p> <p>Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти.</p> <p>Подела карата према садржају и величини размера.</p> <p>Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.</p>	
<p>– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;</p> <p>– анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света;</p> <p>– анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;</p>	<p>СТАНОВНИШТВО</p>	<p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву.</p> <p>Број и распоред становништва на Земљи.</p> <p>Природно кретање становништва.</p> <p>Миграције становништва.</p> <p>Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске.</p> <p>Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; 	<p>НАСЕЉА</p>	<p>Појам и настанак првих насеља. Положај и географски размештај насеља. Величина и функције насеља. Типови насеља. Урбанизација. Град – унутрашња структура и односи са околним простором. Село и рурални процеси.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; 	<p>ПРИВРЕДА</p>	<p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај, туризам и географски простор. Ванпривредне делатности. Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету. Концепт одрживог развоја.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су 	<p>ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p>	<p>Појам и настанак првих држава. Географски положај државе. Величина и компактност територије државе.</p>	

довели до формирања савремене политичко-географске карте света;		Појам и функција државних граница. Главни град. Облик владавине. Политичко-географска карта Европе после Другог светског рата. Политичко-географска карта света после Другог светског рата. Територијални интегритет и спорови. Интеграциони процеси.	
– објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне карактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе. Географске регије Европе.	

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Друштво и географија												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Географска карта												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Становништво												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Насеља												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Привреда												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Држава и интеграциони процеси												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Географија Европе												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Математика

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Стандарди:

БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица уме да:

- 1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне)
- 1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама
- 2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима
- 2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа
- 3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза

3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:

1.3.1. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку)

1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)

2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу

2.3.6. користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)

3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише

ОБРАДА ПОДАТАКА

У области ОБРАДА ПОДАТАКА ученик/ученица уме да:

1.5.4. одреди задати проценат неке величине

2.5.4. примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (нпр. промена цене неког производа за дати проценат)

Годишњи фонд часова	144	Недељни фонд часова	4
	Уџбеник	Математика, уџбеник за 6. разред основне школе, Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић, Клетт, 2019	
	остало	Математика, збирка задатака за 6. разред основне школе, Бранислав Поповић, Марија Станић, Сања Милојевић, Ненад Вуловић, Клетт, 2019 Свеска, графитна оловка, прибор за геометрију, дрвене бојице, наставна средства за математику из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		

Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, ПП служба	

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			
– прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова	– Усмена провера знања – Писмена провера: - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак

<p>децималном запису);</p> <ul style="list-style-type: none"> – одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; – прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и 		<p>својства. Изрази са целим бројевима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка
	<p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ</p>	<p><u>Први део</u> Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b \geq c$; ($a, b, c \in Q, a \neq 0$)</p> <p><u>Други део</u> Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест - 15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка

графички;			
<ul style="list-style-type: none"> – класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; – утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; – конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); – примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим 	ТРОУГАО	<p><u>Први део</u> Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троугла. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова ($60^\circ, 120^\circ, 30^\circ, 45^\circ, 75^\circ, 135^\circ$)</p> <p><u>Други део</u> Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Центар уписане и описане кружнице троугла.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест -15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка
	ЧЕТВОРОУГАО	Четвороугао. Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник, квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкције трапеза. Делтоид.	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера: <ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест -15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка
	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И	Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост	<ul style="list-style-type: none"> – Усмена провера знања – Писмена провера:

<p>проблемским задацима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; – одреди центар описане и уписане кружнице троугла; – примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; – израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост. 	<p>ТРОУГЛА</p>	<p>површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - иницијални тест -15-минутни тест - контролни задатак - писмени задатак – Израда домаћих задатака – Израда паноа – Израда мапа ума – Израда презентација – Израда пројектног задатка
---	-----------------------	---	---

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Цели бројеви											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Троугао											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Рационални бројеви											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Четвороугао											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Површина троуглова и четвороуглова											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Физика

Циљ: Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду. Остали циљеви јесу:

- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- развијање способности за примену знања из физике.

Стандарди:

ФИ.1.1.1. Ученик/ученица уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно.

ФИ.1.1.2. Ученик/ученица уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе.

ФИ.1.1.3. Ученик/ученица разуме принцип спојених судова.

ФИ.2.1.1. Ученик/ученица уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције.

ФИ.2.1.2. Ученик/ученица зна основне особине гравитационе и еластичне силе и силе потиска.

- ФИ.2.1.3. Ученик/ученица уме да препозна када је полука у стању равнотеже.
- ФИ.2.1.4. Ученик/ученица разуме како односи сила утичу на врсту кретања.
- ФИ.2.1.5. Ученик/ученица разуме и примењује концепт густине.
- ФИ.2.1.6. Ученик/ученица зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида.
- ФИ.3.1.1. Ученик/ученица разуме и примењује услове равнотеже полуке.
- ФИ.3.1.2. Ученик/ученица зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће.
- ФИ.3.1.3. Ученик/ученица зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи.
- ФИ.3.1.4. Ученик/ученица разуме и примењује концепт притиска у флуидима.
- ФИ.1.2.1. Ученик/ученица уме да препозна врсту кретања према облику путање.
- ФИ.1.2.2. Ученик/ученица уме да препозна равномерно кретање.
- ФИ.1.2.3. Ученик/ученица уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине.
- ФИ.2.2.1. Ученик/ученица уме да препозна убрзано кретање.
- ФИ.2.2.2. Ученик/ученица зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују.
- ФИ.2.2.3. Ученик/ученица уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање.
- ФИ.3.2.1. Ученик/ученица уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање.
- ФИ.3.2.2. Ученик/ученица уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање.
- ФИ.3.2.3. Ученик/ученица зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању.
- ФИ.3.2.4. Ученик/ученица зна основне физичке величине које описују таласно кретање.
- ФИ.3.2.5. Ученик/ученица уме да препозна основне особине звука и светлости.
- ФИ.3.2.6. Ученик/ученица зна како се прелама и одбија светлост.
- ФИ.1.3.1. Ученик/ученица уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале.
- ФИ.1.3.2. Ученик/ученица уме да препозна магнетне ефекте електричне струје.
- ФИ.2.3.1. Ученик/ученица зна да разликује електричне проводнике и изолаторе.
- ФИ.2.3.2. Ученик/ученица зна називе основних елемената електричног кола.
- ФИ.2.3.3. Ученик/ученица уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно.
- ФИ.2.3.4. Ученик/ученица уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине.
- ФИ.2.3.5. Ученик/ученица уме да препозна топлотне ефекте електричне струје.
- ФИ.2.3.6. Ученик/ученица разуме појмове енергије и снаге електричне струје.
- ФИ.3.3.1. Ученик/ученица зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу.
- ФИ.1.4.1. Ученик/ученица уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока.
- ФИ.1.4.2. Ученик/ученица уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена.
- ФИ.1.4.3. Ученик/ученица зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време.

- ФИ.1.4.4. Ученик/ученица уме да препозна јединице за брзину.
- ФИ.1.4.5. Ученик/ученица за основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака.
- ФИ.1.4.6. Ученик/ученица зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време.
- ФИ.2.4.1. Ученик/ученица уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке.
- ФИ.2.4.2. Ученик/ученица уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону.
- ФИ.2.4.3. Ученик/ученица уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре.
- ФИ.2.4.4. Ученик/ученица зна када мерења понављамо више пута.
- ФИ.3.4.1. Ученик/ученица уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система.
- ФИ.3.4.2. Ученик/ученица уме да мери јачину струје и напон у електричном колу.
- ФИ.3.4.3. Ученик/ученица зна шта је грешка мерења.
- ФИ.1.5.1. Ученик/ученица зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре.
- ФИ.1.5.2. Ученик/ученица уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела.
- ФИ.2.5.1. Ученик/ученица зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази.
- ФИ.2.5.2. Ученик/ученица уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад.
- ФИ.2.5.3. Ученик/ученица уме да препозна појмове рада и снаге.
- ФИ.2.5.4. Ученик/ученица зна да унутрашња енергија зависи од температуре.
- ФИ.2.5.5. Ученик/ученица зна да запремина тела зависи од температуре.
- ФИ.3.5.1. Ученик/ученица разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава.
- ФИ.3.5.2. Ученик/ученица уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања.
- ФИ.2.6.1. Ученик/ученица разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност.
- ФИ.2.6.2. Ученик/ученица уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу.
- ФИ.2.6.3. Ученик/ученица уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина.

Годишњи фонд часова	68	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Откривамо физику, уџбеник из физике за осми разред основне школе, Душко Латас, Ненад Вукмировић, Герундијум 2021.	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства за физику из кабинета, рачунар,	

		пројектор, презентације, постери, слике, модели.
Наставне методе	монолошка, дијалoшка, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка	
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате	
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>	<p style="text-align: center;">НАЧИН ПРОВЕРЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – стекне појам о начину како физика истражује природу – зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела 	<p>1. УВОД.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Физика као природна наука - Предмет проучавања физике 	<p>-Усмена провера -кроз разговор</p>
<ul style="list-style-type: none"> - зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина – зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна – користи јединицу за брзину у SI систему: m/s – уме да измери и израчуна сталну брзину – разликује временски тренутак од временског интервала – користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...) 	<p>2. КРЕТАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Појам кретања и релативност кретања - Величине које описују кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања) - Подела кретања према облику путање и брзини тела - Зависност пута од времена код равномерног праволинијског кретања - Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина - Систематизација и обнављање градива (контролна вежба) 	<p>-Усмена провера -Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) -Рад на експерименталним вежбама -Израда паноа -Израда мапа ума -израда презентација</p>
<p>– на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром</p>	<p>2. СИЛА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Узајамно деловање два тела у непосредном додиру - Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру. Сила као мера узајамног деловања, правац и смер деловања - Процена интензитета силе 	<p>-Усмена провера -Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) -Рад на експерименталним</p>

<ul style="list-style-type: none"> – уме да измери силу динамометром – користи јединицу силе у SI систему: N – зна да је сила векторска величина 		<p>демонстрационим динамометром</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сила земљине теже (тежина тела) <ul style="list-style-type: none"> o Систематизација и утврђивање градива (контролна вежба) 	<p>вежбама</p> <ul style="list-style-type: none"> -Израда панона -Израда мапа ума -израда презентација
<ul style="list-style-type: none"> – зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице – да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама – овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине – уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром 	<p>4. МЕРЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Основне и изведене физичке величине и њихове јединице. Међународни систем мера - Дужина – мерење дужине - Мерење димензија малих тела - Мерење запремине - Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре - Мерење времена - Одређивање средње брзине и сталне брзине - Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге - Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) -Рад на експерименталним вежбама -Израда панона -Израда мапа ума -израда презентација
<ul style="list-style-type: none"> – добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина – уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине – уме да одреди густину чврстих тела и течности 	<p>5. МАСА И ГУСТИНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Инертност тела, закон инерције - Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела - Маса и тежина као различити појмови - Мерење масе тела вагом - Густина тела. Одређивање густине чврстих тела - Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика - Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине - Систематизација и обнављање градива (контролна вежба) 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) -Рад на експерименталним вежбама -Израда панона -Израда мапа ума -израда презентација

мерењем масе и запремине – зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m ³			
– одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем – користи јединицу притиска у SI систему: Pa – схвати преношење притиска у течностима и гасовима – разуме Паскалов закон – разуме атмосферски притисак	6. ПРИТИСАК	<ul style="list-style-type: none"> - Притисак чврстих тела - Хидростатички притисак. Спојени судови - Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Барометри - Направи свој барометар - Преношење спољашњег притиска кроз течности и гасове. Паскалов закон и његова примена - Систематизација и синтеза градива шестог разреда – завршни тест 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) -Рад на експерименталним вежбама -Израда панона -Израда мапа ума -израда презентација

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву
3. Комуникација
4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Увод											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

Кретање	■	■									1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Сила			■	■							1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Мерење					■	■					1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Маса и густина							■	■			1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Притисак									■	■	1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Назив предмета: Биологија

Циљ: Општи циљ наставе биологије јесте да ученици изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развију одговоран однос према себи и природи и разумеју значај биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем. Да упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање природних појава у свакодневном животу, да се оспособе за активно стицање знања кроз истраживање.

Остали циљеви јесу:

- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања
- разумевање појава, процеса и односа у природи
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- развијање способности за примену знања из биологије.

Стандарди: Ученик/ученица

БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије и процесе који се у њој одвијају.

БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма.

БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона

БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције одабраних представника таксона.

БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије.

БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму.

БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организамма као и сличности и разлике у обављању животних процеса.

БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање

	организма.
БИ.3.2.2.	Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама .
БИ.3.2.3.	Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.
БИ.1.3.1.	Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.
БИ.1.3.2.	Разликује полно и бесполно размножавање и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.
БИ.1.4.1.	Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење.
БИ.1.4.2.	Препознаје типичне представнике екосистема у окружењу и одговорно се односи према њима.
БИ.2.4.1.	Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу међусобно.
БИ.2.4.3.	Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији.
БИ.3.4.2.	Процењује значај мера заштите очувања и унапређења животне средине и зна како да их примени.
БИ. 3.4.4.	Анализира конфликт између потреба развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета
БИ. 3.4.5.	Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.
БИ. 1.5.3.	Уме да препозна елементе здравог начина живота и процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања
БИ. 1.5.4.	Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције посебно вакцинације.
БИ.2.5.4.	Уме да процени када може сам себи да помогне,а када је потребна лекарска помоћ.
БИ.3.5.3.	Објашњава механизме и поремећаје функције органских система и истиче значај имунитета.
БИ. 3.5.4.	Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.
БИ.3.5.5.	Повезује настанак болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом.
БИ.1.6.1.	Препознаје елементе научног метода у свакодневном животу и према упутству реализује једноставне огледе.
БИ. 2.6.1.	Уме да евидентира и систематизује податке истраживања и процени њихов значај за извођење закључка.
БИ. 2.6.2.	Уме симболички да представи резултате истраживања.
БИ. 3.6.1.	Користи различите методе и технике за прикупљање података.
БИ. 3.6.2.	Користи више извора информација током истраживачког рада.

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Биологија , уџбеник за шести разред основне школе , Дејан Бошковић, БИГЗ школство д.о.о. 2019.	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства за биологију из кабинета,	

		рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.
Наставне методе	монолошка, дијалогска, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка	
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате	
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>	<p style="text-align: center;">НАЧИН ПРОВЕРЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и организма -Повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и организма -Одреди положај органа човека и њихову улогу -Цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије, једноћелијских и вишећелијских организама - Користи лабораторијски прибор и микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених микроскопских препарата -Хумано поступа према организмима које истражује -Користи ИКТ и другу опрему у истраживању -Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе закључак 	<p style="text-align: center;">1.ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Грађа организма . -Грађа ћелије. -Разлике међу ћелијама. -Једноћелијски организми. -Удруживање у колоније и вишећелијски организми - Грађа биљака - Исхрана и варење - Дисање - Транспорт супстанци -Транспорт супстанци кроз биљку. - Реакције на дражи - Кретање-мишићи - Креатање – скелет - Излучивање - Размножавање <p style="text-align: center;">Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе</p> <ul style="list-style-type: none"> -Микроскопирање покорице црног лука - Жива бића из мог окружења -Транспорт супстанци кроз биљку – оглед - Посматрање делова цвета 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера(иницијални тест,15-минутни тест,контролна вежба) -Рад на експерименталним вебама -Израда панорама -Израда мапи ума -израда презентација
<ul style="list-style-type: none"> - Направи разлике између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише -Пазмотри односе међу члановима једне популације и 	<p style="text-align: center;">2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Животна средина и њени делови - Биоценоза - Животне форме и просторна организација - Популације и односи исхране међу њима 	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Писмена провера(иницијални тест,15-минутни

<p>различитих популација на конкретним примерима</p> <ul style="list-style-type: none"> - Илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином <p>- Истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода</p> <ul style="list-style-type: none"> - Идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу или задатом тексту - Повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом 	<p>3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Еколошки фактори - Антропогени фактор <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Животне форме и просторна организација - Ланац исхране у акваријуму - Клијање пшенице под различитим условима <ul style="list-style-type: none"> - Наследни материјал - Природна селекција - Вештачка селекција Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе : - Варијабилност у школском дворишту 	<p>тест, контролна вежба)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рад на експерименталним вежбама - Израда панона - Израда мапи ума - израда презентација <p>- Усмена провера</p> <ul style="list-style-type: none"> - Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) - Радна експерименталним вежбама - Израда панона - Израда мапи ума - израда презентација
<ul style="list-style-type: none"> - Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло - Одреди положај непознате врсте на дрвету живота на основу познавања особина једноћелијских и вишећелијских организама - Користи ИКТ и другу опрему у истраживању - Табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе закључак 	<p>4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Постанак и развој живог света на Земљи - Дрво живота - Сличности и сродности <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Слични, а различити 	<ul style="list-style-type: none"> - Усмена провера - Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба) - Радна експерименталним вежбама - Израда панона - Израда мапи ума - израда презентација

<p>- Прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања</p> <p>- Одржава личну и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција</p> <p>- Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци</p> <p>- Збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсекта, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ у случају потребе</p> <p>- Повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине</p>	<p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<p>- Болести које изазивају бактерије и животиње</p> <p>- Бактерије и антибиотици</p> <p>- Повреде и прва помоћ</p> <p>- Алкоголизам</p> <p>Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прича о бактеријама - Израда ормарића за прву помоћ 	<p>- Усмена провера</p> <p>- Писмена провера (иницијални тест, 15-минутни тест, контролна вежба)</p> <p>- Радна експерименталним вежбама</p> <p>- Израда панона</p> <p>- Израда мапи ума</p> <p>- израда презентација</p>
---	---------------------------	--	---

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

Међупредметне компетенције су: 1. Компетенције за учење

2. Одговорно учешће у демократском друштву

3. Комуникација

4. Естетичка компетенција
5. Одговоран однос према околини
6. Одговоран однос према здрављу
7. Рад с подацима и информацијама
8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
9. Сарадња
10. Дигитална компетенција
11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Јединство грађе и функције као основа живота												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
Живот у екосистему												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Наслеђивање и еволуција												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Порекло и разноврсност живог света												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Човек и здравље												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

<p>Назив предмета: Информатика и рачунарство</p> <p>Циљ: Општи циљ наставе информатике и рачунарства јесте:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оспособљавање ученика за управљање информацијама, • безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, • креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.
<p>Стандарди:</p>

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Информатика и рачунарство 6, уџбеник за шести разред основне школе, Дијана Каруовић, Душан Мицић, НОВИ ЛОГОС, 2019.	
	остало	Свеска, графитна оловка, презентације, постери, слике.	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, илустративна, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, презентација, дебате		
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења 	
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање 	

	<ul style="list-style-type: none"> • израда и презентовање самосталних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, кабинет информатике, искуство ученика
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> – правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; – креира и обрађује дигиталну слику; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; - уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; 	1. ИКТ	<p>Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и вредновање кроз практичне радове и вежбања - вредновање кроз израду домаћих задатака
		Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран	- праћење и

<ul style="list-style-type: none"> – чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом; 	<p>2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси. Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права.</p>	<p>вредновање кроз практичне радове и вежбања</p> <ul style="list-style-type: none"> - вредновање кроз израду домаћих задатака
<ul style="list-style-type: none"> - креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; - користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; - објасни и примени 	<p>3. РАЧУНАРСТВО</p>	<p>Основе изабраног програмског језика. Основне аритмеичке операције. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и вредновање кроз практичне радове и вежбања - вредновање кроз израду домаћих задатака

<p>одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље);</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; - разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); - проналази и отклања грешке у програму; 			
<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; - креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; - поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ 	<p>4. ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК</p>	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вредновање активности са групом (сваки члан групе вреднује свој рад и рад сваког члана у групи)

наставника; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.			
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
ИКТ											1,3, 4, 5, 7, 8, 9, 10
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ											1, 3, 4, 7, 9, 10

РАЧУНАРСТВО											1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК											2, 3, 7, 8, 9, 10,
УКУПНО											

Назив предмета:
Циљ: Наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд часова	108	Недељни фонд часова	3
	Уџбеник остало	Службени гласник РС – Просветни гласник бр. 06/2018 Завод за унапређивање васпитања и образовања града Београда 1987 – Орјентациони планови, А.Маринковић – Атлетика за најмлађе, Ј. Радојевић и Ј. Петровић – Спортска гимнастика, Б. Покрајац – Рукомет, Д. Томић – Елементарне игре, Л. Радосављевић – Ритмичка гимнастика	
Наставне методе	Монолошка, дијалогска, демонстративна		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате		
Активности	Наставника	Демонстрација, објашњења, дијалог, кориговање, праћење и евидентирање напретка, оцењивање	
	ученика	Ходање, трчање, поскоци, скокови, бацања, додавања, хватања, шутирања, елементи гимнастике, ритмике и спортских игара	

Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, сала за физичко васпитање, свлачионице, спољни терени, двориште, справе и реквизити
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<p>Примени комплексе вежби простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању</p> <p>Сврхисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама</p> <p>Упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст</p> <p>Атлетика</p> <p>Примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу</p> <p>Примени атлетске дисциплине у складу са правилима</p> <p>Развија своје моторичке способности применом</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p> <p>АТЛЕТИКА</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Вежбе за развој снаге.</p> <p>Вежбе за развој гipкoсти.</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости.</p> <p>Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p> <p>Атлетика - основни садржаји</p> <p>Техника спринтерског трчања</p> <p>Истрајно трчање – припрема за крос</p> <p>Техника штафетног трчања</p> <p>Скок удаљ</p> <p>Бацање кугле</p> <p>Скок увис</p> <p>Бацање вортекса</p>	<p>Вежбање у адекватној спортској опреми</p> <p>Редовно присуство часовима Физичког и здравственог васпитања</p> <p>Учествује у ваннаставним и ваншколским актаktivностима</p> <p>Приказ три комплекса усвојених и општеприпремних вежби</p> <p>Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика</p> <p>Атлетика – Техника измене штафете, скока увис, спринтерско трчање - 30 метара на време, истрајно трчање у трајању од 8 минута, бацање вортекса,</p>

<p>вежбања из атлетике Спортска гимнастика Примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности Одржава равнотежу у различитим кретањима и изводи ротације тела</p> <p>Спортске игре – изведе елементе одбојкашке технике Примени основна правила одбојке Користи елементе технике у игри Примени основне тактичке елементе у игри Учествује на такмичењима између одељења</p> <p>Плес и ритмика Изведе кретање у</p>	<p>СПОРТСКА ГИМНАСТИКА</p> <p>ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА</p> <p>ПЛЕС И РИТМИКА</p>	<p>Проширени садржаји Скок увис – леђна техника</p> <p>Спортска гимнастика – основни садржаји Вежбе и комбинација вежби карактеристичних за одређене справе</p> <p>Тло Прескок Греда</p> <p>Проширени садржаји На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p> <p>Спортске игре Одбојка – основни елементи технике, тактике и правила игре Футсал – игра уз примену правила Рукомет – игра уз примену правила Кошарка – обавезни садржаји Кретање у основном ставу у одбрани Контрола лопте у месту и кретању Вођење лопте, дриблинг, хватање и додавање Шутирање, принципи индивидуалне одбране</p> <p>Проширени садржаји Дриблинг, финтирање, основни принципи колективне одбране и напада</p>	<p>трчање школског кроса Спортска гимнастика Вежбе на тлу Став на шакама, колут напред уз помоћ Летећи колут Два премега странце “звезде” спојено Мост заклоном – ученице, мост из лежања – ученици Састав на тлу – комбинован од усвојених елемената Прескок – разношка, згрчка, висина справе до 120 цм. Ниска греда – клек искорак заножене ноге и спојено усправ, ходање на прстима, ходање докорацама, скок суножним одскоком и доскоком на једну ногу, саскок пруженим телом са окретом 90 или 180 степени Спортске игре Одбојка – техника одигравања лопте прстима, чекићем, игра преко мреже у три контакта, доњи сервис, Футсал – елементи</p>
--	--	---	---

<p>различитом ритму Игра народно коло Изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура Изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу</p> <p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p> <p>Вреднује утицај примењених вежби на организам Процени ниво сопствене дневне физичке активности Процени последице недовољне физичке активности Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима Примени и поштује правила игре у складу са етичким нормама Примерно се понаша као учесник или посматрач</p>		<p>Плес и ритмика Основни садржаји Вежбе са вијачом Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Народно коло Енглески валцер</p> <p>Проширени садржаји Састав са неким од реквизита</p> <p>Основни садржаји Основна подела вежби</p>	<p>технике и тактике, примена усвојених елемената у диригованој и ситуационој игри, игра уз примену правила Рукомет - елементи технике и тактике, примена усвојених елемената у диригованој и ситуационој игри, игра уз примену правила Кошарка – примена усвојених елемената технике и тактике уз примену правила – дриблинг, финтирање (продор, шут) игра 1/1, 3/3, 4/4 игра на један кош, игра на два коша 5/5</p> <p>Плес и ритмика Основни садржаји Њихања и кружења у фронталној или сагиталној равни у месту и кретању са неким од реквизита Народно коло Извести састав са неким реквизитом, састављен од савладаних елемената Енглески валцер</p>
---	--	---	--

<p>Решава конфликте на друштвено прихватљив начин Прихвата победу и пораз Примењује усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама Подстиче породицу на редовно вежбање Коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама Користи здраве намирнице у исхрани Примељује здравствено - хигијенске мере у вежбању Правилно реагује и пружа прву помоћ приликом повреде Препознаје последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака Води рачуна о репродуктивним органима приликом вежбања</p>		<p>Функција скелетно-мишићног система Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању Облици насиља у физичком васпитању и спорту Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике Породица и вежбање Планирање вежбања Основни садржаји Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине у исхрани) Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања Прва помоћ након површинских повреда -</p>	
--	--	--	--

		посекотина и одеротина Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи Вежбање и менструални циклус	
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ									*		1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
АТЛЕТИКА								*	*		1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
СПОРТСКА ГИМНАСТИКА			*			*					1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА		*	*	*				*	*	*	1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
ПЛЕСИ РИТМИКА											1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
											1,2,3,5,6,7,8,9,10,11

Концепција Физичког и здравственог васпитања заснива се на јединству наставних и ваннаставних организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно образовног подручја

А. Часови физичког и здравственог васпитања – методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално – техничким условима за рад

Б. Секције – формиране су према интересовању ученика и наставника – рукомет води наставник Иван Грујичић, кошарка – секцију воде наставници Иван Грујичић и Дејан Крталић, одбојка – Драгана Шкембаревић, фудбал – секцију води наставник Дејан Крталић

В. Недеља школског спорта – за ученице планира се турнир у одбојци, а за ученике турнир у фудбалу, културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља, фолклор, плес, музичко спортске радионице, ђачке трибине и радионице о здрављу, спорту, рекреацији, ферплеју и последицама насиља у спорту

Г. Активности у природи – кросеви, зимовање, летовање – камповање, излет са пешачењем до 7 километара

Д. Школска и ваншколска такмичења – планира се такмичење најмање једне спортске игре, као и ваншколска такмичења која су у систему школских такмичења Републике Србије, спортске игре – рукомет, кошарка, одбојка, фудбал, атлетика, пливање, ватерполо, шах, стони тенис..

Ђ. Корективно педагошки рад

Назив предмета: Техника и технологија

Циљ: Циљ наставе техничког и информатичког образовања у основној школи јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку, техничку и информатичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да се ученици упознају са техничко-технолошки развијеним окружењем, стекну основну техничку и информатичку писменост, развију техничко мишљење, техничку културу рада.

Стандарди:

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
	Уџбеник	Техника и технологија, уџбеник за 6. разред основне школе; Алекса Вучићевић, Ненад	

	остало	Стаменовић; Клет, Београд, 2019. Радна свеска, Комплет материјала и прибора за Технику и технологију за 6 разред основне школе; Алекса Вучићевић, Ненад Стаменовић; Клет, Београд, 2019.Свеска,
Наставне методе	монолошка, дијалогска, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка	
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, дебате	
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и цртеличности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	- Ученици- Наставници- Електронски медији- Писани медији- Учионица- Искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

<p>ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>НАЧИН ПРОВЕРЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене; 	<p>1. Животно и радно окружење</p>	<p>Значај и развој грађевинарства.</p> <p>Просторно и урбанистичко планирање.</p> <p>Култура становања у урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора.</p> <p>Кућне инсталације.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Израда панона -израда презентација
<ul style="list-style-type: none"> – класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и 	<p>2. Саобраћај</p>	<p>Саобраћајни системи</p> <p>Прописна инфраструктура - безбедност учесника</p> <p>Управљање саобраћајном сигнализацијом</p> <p>Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Усмена провера -Израда панона -израда презентација

<p>безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;</p>			
<p>- скицира просторни - скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола - користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања самостално креира дигиталну презентацију и представља је</p>	<p>3. Техничка и дигитална писменост</p>	<p>Фазе у изградњи грађевинског објекта, ситуациони план Скица, технички цртеж (ортогонална пројекција и перспектива) Котирање и симболи Цртање пресека у грађевинарству Техничко цртање помоћу рачунара Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>	<p>-Усмена провера -Израда паноа -израда презентација</p>
<p>- класификује грађевинске материјале према врсти и</p>	<p>5.Ресурси и</p>	<p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских</p>	

<p>својствима и процењује могућности њихове примене</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину -повезује врсте грађевинских машина са радовима описује занимања у области грађевинарства - реализује активност која указује на важност рециклаже - повезује алате и машине са врстама пољопривредних радова повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране - реализује активност која указује на важност рециклаже - образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије - правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора - повезује значај извођења топлотне изолације са 	<p>производња</p>	<p>материјала.</p> <p>Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Организација рада у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Обновљиви извори енергије и мере з рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.</p> <p>Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине.</p> <p>Моделовање машина и уређаја у грађевинарству и пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p>	<p>-Усмена провера</p> <ul style="list-style-type: none"> -Радна експерименталним вежбама -Израда панона -израда презентација
---	-------------------	--	--

<p>уштедом енергије</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проналази идеје користећи ИКТ уређаје - Црта скицу Одабира материјал, алат и прибор - Одабира материјал, алат и прибор - Израђује модел/макету - Примењује мере заштите а раду <p>Презентује рад</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - самостално/ тимски врши избор макете -модела грађевинског објекта и образлажи избор - самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете - модела користећи ИКТ - креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста - припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује - учествује у успостављању 	<p>5. Конструкторско моделовање</p>	<p>Израда техничке документације Израда макете модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије Представљање идеје, поступка израде и решења производа Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова Представљање производа и креирање дигиталие презентације</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Радна експерименталним вежбама -Израда паноа -израда презентација Израда техничке документације и израда модела

<p>критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/ модела</p> <p>- одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова</p> <p>- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/ модела</p>			
---	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред:

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
1. Животно и радно окружење												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11
2. Саобраћај												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
3. Техничка и дигитална писменост												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
4. Ресурси и производња												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
5. Конструкторско моделовање												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: Грађанско васпитање

Циљ: Циљ учења грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
	Уџбеник	Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Тим аутора, Мисија ОЕБС-а у Србији, Завод за унапређивање образовања и васпитања 2021.	
	остало	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике,	
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, практичних активности, истраживачка		
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда паноа, реферата, акционог плана, презентација дебате		

Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • израда и презентовање самосталних, и практичних радова • посматрање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	-Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
-својим речима и на примеру образложи везу права и одговорности; - наведе примере за групу	1. ЉУДСКА ПРАВА	Права и одговорности Моја и твоја права – наша су права. Права и одговорности.	- постери аудио-визуелни записи, презентације

<p>права слобода да и заштита од;</p> <ul style="list-style-type: none"> - аргуентује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - препозна ситуације кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе; - на правилан начин користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт, подела власти; - својим речима на примеру образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти 		<p>Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности.</p> <p>Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности.</p> <p>Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности.</p> <p>Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и припадајуће одговорности.</p> <p>Инклузивно образовање -квалитетно образовање за све.</p>	<p>прикази резултата истраживања, представе</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препозна стварну партиципацију ученика у одељењу и школи; - наведе примере позитивног коришћења интернета и мобилног телефона; - образложи могући утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца; 	<p>2. ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p>	<p>Демократско друштво и партиципација грађана</p> <p>Демократско друштво – појам, карактеристике.</p> <p>Грађанин.</p> <p>Дете као грађанин</p> <p>. Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура.</p> <p>Власт.</p> <p>Нивои и гране власти.</p> <p>Лествица партиципације ученика у школи:</p>	<p>-</p> <p>постери</p> <p>аудио-визуелни записи,</p> <p>презентације,</p> <p>прикази резултата</p>

<ul style="list-style-type: none"> - разликује безбедно од небезбедног понашања на друштвеним мрежама; - примењује 7 златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; - препознаје ситуације интернет насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ; - учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; - учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; - презентује спроведено истраживање и добијене резултате; - процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; - у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - проналази, критички 	<h3>3. ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ</h3>	<p>манипулација, декоративна употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. Партиципација ученика на нивоу одељења и школе</p> <p>Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. Шта је дозвољено, а шта није на интернету. Утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона. Интернет насиље и веза са Конвенцијом о правима детета. Карактеристике и последице интернет насиља. Седам златних правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. Реаговање у ситуацијама интернет насиља. Одговорности ученика и школе.</p>	<p>истраживања, представе</p>
---	--	--	-------------------------------

<p>разматра и користи информације из различитих извора</p>			
<p>- прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; - осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; - активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); - учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; - учествује у извођењу акције; - процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; - презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.</p>	<p>4. ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<p>Планирање и извођење истраживања ставова и/или понашања ученика у школи о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. Избор теме, узорка и инструмента истраживања. Спровођење истраживања. Обрада података. Тумачење резултата. Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања</p>	<p>- постери аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе</p>

Распоред наставних тема по месецима у години за VI разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према околини
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
Људска права											1,2,3,5,6, 7,9,11
Демократско друштво											1,2,3,5,6,7,9,11
Процеси у савременом свету											1,2,3,4,5,6,7,9,11
Грађански активизам											1,2,3,5,6,7,9,11

Назив предмета: Православни катихизис

Циљ: Циљ учења предмета православни катихизис је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности човечанства, свесна да су оне плод непрекинутог вековног искуства.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
---------------------	----	---------------------	---

	Уџбеник	Свеска, графитна оловка, дрвене бојице, наставна средства за веронауку из кабинета, рачунар, пројектор, презентације, постери, слике, модели.
Наставне методе	монолошка, дијалогска, хеуристичка, дискусија, посматрања, илустративна, демонстрације писаних радова, практичних активности, истраживачка	
Иновације	Самостални пројекти ученика, израда панона, реферата, дебате	
Активности	Наставника	<ul style="list-style-type: none"> • саопштава наставне садржаје • организује и усмерава процес учења • процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања • преноси културне вредности • преноси теоријска и практична знања • формира правилан поглед на свет • развија карактер ученика и црте личности • упознаје ученике са методама и техникама успешног учења
	ученика	<ul style="list-style-type: none"> • усвајање знања • понављање • опажање • откривање и увиђање законитости и процеса • вежбање • изражавање својих мисли и закључака • учешће у дискусији • анализирање и синтетизовање чињеница, података и информација • примена усвојеног знања
Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, двориште, учионица, искуство ученика	
Сарадници	Ученици, наставници, родитељи, пп служба	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ

<p>– сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; – уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања;</p>	<p>УВОД</p>	<p>– садржај плана и програм Православног катихизиса за 6. разред;</p>	<p>-Усмена провера</p>
<p>– каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе; – објасни да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава; – преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа; – објасни врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом; – Исус дошао да испуни Завет и прошири његово важење на све људе и сву творевину; – наведе неке од</p>	<p>ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ</p> <p>– Историјске околности пред долазак Христов</p> <p>– Јеврејско ишчекивање Месије</p> <p>– Свети Јован Претеча</p> <p>УВОД У НОВИ ЗАВЕТ</p> <p>– Нови Завет је испуњење Старог Завета</p>	<p>– Историјске околности пред долазак Христов: Римска власт, подељеност на странке, најављено месијанско време, жеља за ослобођењем; – Пророштва књиге пророка Данила, Исаије, Завет као обећање које се мора испунити; – Свети Јован Претеча као крај Старог Завета;</p> <p>– Слике Христове у Староме Завету, појам типа и антипода; – Љубав према непријатељима, проширење важења Завета на цело човечанство; – Новозаветни списи (настанак,</p>	<p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p> <p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p>

<p>новозаветних књига; – пронађе одређени библијски одељак; – препозна коришћење библијских текстова на богослужењима; – именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе;</p>	<p>– Новозаветни списи – Јеванђелисти</p>	<p>подела, функција, аутори...);</p>	
<p>– преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; – препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; – Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; – Уочи разлику између Еве и Богородице; – преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; – преприча библијски опис Рођења Христовог; – објасни Христову улогу као сјединитеља Бога и света; – преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; – објасни Христову</p>	<p>БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС – Пресвета Богородица – Благовести – Богородичини Празници – Рођење Христово – Христос је Богочовек – Крштење Христово – Христова чуда – Новозаветне заповести и Беседа на гори – Христос – „пут, истина и живот“ – Лазарева</p>	<p>– библијски опис Благовести, датум празновања, прикази на иконама; – годишњи круг Богородичиних и Христових празника; – учење о две природе Христове – божанској и човечанској; – библијски опис и приказ на иконама Христових чуда; – Беседа на гори и караткер новозаветних заповести; – Христос као <i>пут, истина и живот</i>; – библијски опис и приказ на иконама Лазаревог васкрсења; – библијски опис и приказ на иконама Христовог уласка у Јерусалим; – Тајна вечера, веза са Пасхом, литургијски симболи – хлеб, вино и пасхална жртва; – Тајна вечера као прва Литургија; – библијски опис, приказ на иконама, црквена химнографија страдања Христовог; – библијски опис, приказ на иконама, црквена химнографија Васкрсења Христовог;</p>	<p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p>

<p>чуда као израз Његове љубави према људима; – увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; – преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; – увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрема Христове личности; – хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; – преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; – преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења; – кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;</p>	<p>Субота и Цвети – Тајна Вечера – прва Литургија – Страдање Христово – Васкрсење Христово</p>		
<p>– преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; – каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова;</p>	<p>ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА – Вазнесење и Педесетница</p>	<p>– библијски приказ догађаја Вазнесења Христовог и Силаска Светог Духа на Апостоле; – Литургија као призивање Духа Светог у наш свет;</p>	<p>– Усмена провера – Писмена провера – израда презентација – израда панона</p>

<p>– именује свете апостоле и наведе неке од догађаја из њиховог живота; – наведе периоде гоњења хришћана у Римском царству и примере мучеништва; – објасни значај доношења Миланског едикта; – уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 6. разреду</p>	<p>– Црква у Јерусалиму – Павле – апостол незнабожаца – Прогони хришћана – Свети цар Константин и крштење царства</p>	<p>– живот хришћанске заједнице у Јерусалиму, Јаков брат Господњи као прив епископ, послање апостола; – страдање Првомученика архиђакона Стефана; – обраћење апостола Павла; – Петрова и Павлова мисионарка делатност; – Гоњења Цркве, култ меченика; – Милански едикт, слобода вере и брзи броја раст верника;</p>	
--	--	--	--

Распоред наставних тема по месецима у години за VIII разред

- Међупредметне компетенције су:
1. Компетенције за учење
  2. Одговорно учешће у демократском друштву
  3. Комуникација
  4. Естетичка компетенција
  5. Одговоран однос према окоolini
  6. Одговоран однос према здрављу
  7. Рад с подацима и информацијама
  8. Предузимљивост и оријентација ка предузетништу
  9. Сарадња
  10. Дигитална компетенција
  11. Решавање проблема

НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	МЕСЕЦ У ГОДИНИ										МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
Увод												1,2,3,4,5,6,7,9,10,11
Припрема света за долазак Сина Божијег												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Увод у Нови Завет												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Богочовек – Исус Христос												1,2,3,5,6,7,8,9,10,11
Црква Духа Светога												1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11